

OPINIA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MĂINE"

OPINIA PUBLICĂ ȘI EDUCAȚIA NAȚIONALĂ (II)*

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

În accepția sa cea mai largă, educația se referă la un ansamblu de acțiuni coordonate sau de măsuri aplicate în mod sistematic în vederea formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale, psiho-sociale, spirituale și fizice ale unei colectivități. Dacă este vorba despre națiune apare evident că se are în vedere ceea ce este propriu sau aparține unei națiuni, unui stat, care caracterizează o națiune, respectiv un stat, exprimând dezideratele și interesele generale ale acestuia, asumate de toți cetățenii săi loiali. În acest sens și în acest spirit, abordarea de față privește educația națională ca

un scop și o cauză a cultivării și întreținerii intereselor naționale majore, ca o acțiune sistematică de formare și afirmare creatoare, dinamică a cetățenilor României.

Se poate spune că, prin profilul, scopurile și finalitatea activităților specifice, instituțiile de educație, de învățământ, de știință și cultură, se integrează organic procesului de realizare a valorilor sociale în evoluția lor istorică. Se îndeplinește în acest proces, la care participă o diversitate de organisme și instituții, dezideratul ca valorile nou create, în noul context istoric, în statul democratic de drept, asimilate și transmise să nu se restrângă la anume cercuri elitiste, ci să formeze, în mod și în spirit democratic, personalități libere, ele însele devenind, prin cultură și calificare, prin instruire continuă, valori sociale care generează personalitatea socială a unei națiuni cu vocație creatoare, constructivă și cooperantă, dincolo de etniile sau minoritățile care istoricește fac parte din națiunea în cauză, din statul său, ca cetățeni ai acestui stat.

La trei sferturi de secol de la înfăptuirea Marii Uniri, în preajma intrării în secolul XXI, nu este lipsit de semnificație a reaminti preocuparea pentru o bună conviețuire a tuturor cetățenilor României.

x) Din studiul cu același titlu, pregătit pentru volumul "Națiunea română în pragul secolului XXI", în curs de apariție, cu prilejul aniversării a 75 de ani de la Marea Unire.

NOUL AN UNIVERSITAR, o ambițioasă treaptă calitativă

În tumultul atâtor greutăți și suferințe, aproape să nu mai credem în realitatea unui nou an universitar în tradiția lui românească de credință, de muncă, de jertfă creatoare. Spre cinstea celor care încă mai slujesc asemenea idealuri, anul universitar 1993-1994, pe măsură ce își intră în drepturile calendaristice, captează un interes mereu mai larg, situându-se printre puținele realități care încă ne mai alimentează speranțele în viitorul acestei țări și al acestui neam. Chiar dacă este evidentă la tot pasul condiția lui austeră. Cum bine se știe, deficitul bugetului pentru învățământ este an de an mai accentuat, iar de pe urma acestei realități, cel mai grav și cel dintâi care se resimte este sectorul universitar. Lunar, Ministerul Învățământului este obligat să cheltuiască cel puțin 2,5 milioane de dolari din fondul său de valută (care s-ar conveni repartizat exclusiv pentru dezvoltare) spre a-și acoperi, în regim de urgență, deficitul bugetar. Așa se face că, de la un timp încoace, dotarea laboratoarelor universitare se efectuează aproape nu mai pe bază de donații primite din străinătate și știe oricine că toate acestea, deși oricând binevenite, nu reprezintă, cantitativ și calitativ, acel stadiu superior, anticipativ, de dotare științifică de care are nevoie mai cu seamă învățământul cu profil tehnico-ingineresc. Aici, în acest

cronic deficit financiar și în încercarea de a-l suplini pe căi ocazionale, își are izvorul discrepanța majoră, resimțită astăzi la absolvenții din politehnici, între pregătirea teoretică și cea practică ori aplicativă, urmată, inevitabil, de creșterea șomajului în rândurile tinerei intelectualități tehnice.

Și mai grea este condiția bibliotecilor universitare. Fondurile necesare achiziției de carte sunt de fiecare dată insuficiente, iar în ultimii ani, editurile de stat și particulare, confruntate ele însele cu greutăți financiare mereu mai mari, nu mai repar-

tizează bibliotecilor universitare tradiționalul set de cărți noi. Odată diminuată și această practică, bursa neagră și-a întins tentaculele și asupra cărții universitare, astfel încât nu este de mirare că un tratat de Anatomie, de Matematici Aplicate, de Istorie a Filosofiei ori anume instrumente curente de lucru cum sunt dicționarele ș.a. (vezi Pasajul Universității, dar și unele anticariate zise "de stat") urcă la prețuri de peste 12-15 mii lei, inaccesibile covârșitoarei majorității a studenților. Și tocmai acest caracter, din ce în ce mai greu accesibil al cărții univer-

sitare, explică o anumită tendință de restrângere a pregătirii studenților la așa-zisul strict necesar. Concepția oficială de pregătire universitară în profil larg, cu caracter inter și multidisciplinar, ca singura bază de accedere la sinteza creatoare de nivel superior, dobândește în vremea din urmă un caracter aleatoriu prin circumscrierea ei celui dintâi spațiu accesibil, cel al notițelor fugare și incomplete.

■ Mihai IORDĂNESCU
(Continuare în pag. 8)

AICI
"SPIRU
HARET!"
UNIVERSITATEA
ÎN PRAGUL
REDESCHIDERII
CURSURILOR

pag.4-5

(Continuare în pag. 6)

PRELIMINARIILE MARI UNIRI

Acad. ȘTEFAN PASCU

Să ne întoarcem ochii minții și ai sufletului la evenimentele petrecute în urmă cu 75 de ani, când poporul român, în întregime sa, își sărbătorea împlinirea unui vis milenar: adunarea sub aceeași cupolă, așa cum o dorise de la nașterea sa... Să simțim fiorul acelor zile și să nu uităm o clipă pe făuritori, fericita generație de la 1918, și pe neegalatii conducători ai acesteia. Să trăim cu întreaga simțire, omagiindu-le faptele, dăruirea lor și înaintașilor lor, pentru cea mai nobilă străduință și istorică împlinire, cea mai de seamă din istoria poporului român...

La început a fost ideea, sprijinită pe temelii solide: un popor de aceeași origine, daco-romană, vorbind aceeași limbă de origine latină, cu aceeași obiceiuri și datini, cu aceeași credință, neclintit din locurile sale de naștere, din Carpații Păduroși până la Dunăre și Marea cea Mare, de la Nistru până la Câmpia Tisei.

Ideea s-a transformat în dorința de a o înfăptui, întemeiată pe adevărul că toți românii sunt frați, iar

frații se cuvine să trăiască împreună. Carpații nu înseamnă despărțire între frați, ci coloana vertebrală a pământului românesc.

Dorința s-a transformat în voință de unitate a tuturor fraților trăitori pe pământul vechii Dacii. Și s-a înfăptuit la 1600 când se realizează cea dintâi unire a tuturor românilor nord-dunăreni, prin sabia vitează a marelui nostru voievod Mihai și voința puternică a întregului popor român,

care-l întâmpină în Transilvania cu dragoste, fiindcă "era din neamul lor". Înfăptuirea istorică de la 1600, din cauza intereselor marilor puteri ale vremii, nu s-a putut menține, iar marele voievod își sfârșește viața asasinat pe Câmpia Turzii. S-a destrămat istorica înfăptuire, dar ea a rămas vie în conștiința poporului român care aștepta un alt moment potrivit pentru a o înfăptui din nou, mai trainică. O asemenea ocazie nu se cuvenea pierdută în timpul revoluției de la 1848, când pe Câmpia Libertății de la Blaj, s-a exclamat, pentru a fi auzită pretutindeni, dorința multimilor românești: "Vrem să ne unim cu țara!".

Neputându-și realiza această dorință din cauza vicisitudinilor vremurilor, s-a realizat parțial, la 1859 unirea Moldovei și Munteniei. "Unirea cea Mică" a însemnat pasul hotărâtor pentru "Unirea cea Mare" deoarece, așa cum afirmă contemporanii, bucuria realizării Unirii Principatelor ar fi fost mai mare în Transilvania decât în Principate. Ceea ce însemna o atracție magnetică a României moderne pentru românii din provinciile de sub stăpânire străină, exprimată sub formă nedisimulată: "Soarele nostru la București răsare".

(Continuare în pag. 6)

PLEDOARIE împotriva violenței

Acad. ȘTEFAN MILCU

Unul din fenomenele cele mai tulburătoare ale vieții personale și sociale îl constituie caracterul universal și permanent al violenței, manifestată sub cele mai diferite forme - de la violența verbală la cea fizică. Istoria și epoca contemporană ne oferă o confirmare dramatică a violenței ca formă de rezolvare a stărilor conflictuale interpersonale, etnice, religioase și politice. Atentatele, terorismul și războaiele sunt forme extreme ale agresivității speciei Homo sapiens, pentru că violența este expresia agresivității înscrise în patrimoniul genetic al genului Homo.

Biologia speciei noastre ne arată că aparținem mamiferelor prădătoare, caracter demonstrat și de faptul că de la apariția sa omul a fost un vânător în prima etapă, iar din neolitic (de acum 8-10 000 ani) a devenit un îmblânzitor de animale sacri-

ificate apoi pentru hrană. N-a încetat în același timp să fie un vânător, așa cum o arată și practicarea acestui așa zis sport, care trădează o agresivitate exprimată printr-o violență de paradă.

Acest fel de interpretare a originii violenței trebuie adnotată prin combaterea agresivității prin toate formele oferite de educație, cultură și cod moral. Caracterul animalic primitiv poate fi combătut și controlat prin aceste forme oferite de structura neuro-psihică evoluată, capabilă să stăpânească agresivitatea și violența, transferând-o la nivelul dialogului și al confruntărilor pașnice ale stărilor conflictuale îndreptățite totuși ale vieții personale și sociale.

Violența poate fi evitată deci prin posibilitățile oferite de educație, cod moral și alte forme adecvate de viață spirituală înaltă. Este o concluzie optimistă verificată sub cele mai diferite modalități de istoria și actualitate relațiilor interpersonale și interetnice.

COLEGIILE

REVISTEI "OPINIA NAȚIONALĂ"

Colegiul pentru reformă și relansarea economiei naționale:

- Acad. Alexandru Bărlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionete
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zanfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Alb
- Prof. dr. Mihai Părăluță
- Prof. dr. Gheorghe Zaman
- Prof. dr. Petre Mălcome
- Prof. dr. Gheorghe Răboacă

Colegiul pentru problemele științei și învățământului:

- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuș
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secară
- Prof. dr. g-ral (rez.) Emil Mihuleac
- Prof. dr. Ion Popescu-Argeșel

Colegiul pentru problemele culturii și artei:

- Acad. Eugen Simion
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Sărau
- Prof. dr. Ion Dodu Bălan
- Prof. dr. doc. Alexandru Piru
- Prof. dr. Victor Giuleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Tănase

Colegiul pentru ideea națională și socială în România:

- Prof. dr. Aurelian Bondrea
- Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof. dr. Ioan Scurtu
- Adrian Păunescu
- Prof. dr. Ion Rebedeu

- Prof. dr. Ion Popescu
- Prof. dr. Gheorghe Cazan
- Prof. dr. Ion Tudosescu
- Prof. dr. Tiberiu Nicola
- Prof. dr. Virgil Constantinescu

Colegiul pentru doctrine politice și probleme ale relațiilor internaționale:

- Valentin Lipatti
- Prof. dr. Florea Duduță
- Prof. dr. Mircea Nicolaescu
- Prof. dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof. dr. Ion Zară
- Prof. dr. Constantin Mecu
- Prof. dr. Marin Nedelea
- Prof. dr. Constantin Vlad

Colegiul pentru problemele sănătății și protecției sociale:

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- G-ral dr. Gheorghe Niculescu - membru de onoare al Academiei Române

- Prof. dr. doc. Iulian Mincu
- Prof. dr. doc. Victor Ciobanu
- Prof. dr. Caius Traian Dragomir
- Prof. dr. Andrei Fircă
- Prof. dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof. dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof. dr. Ștefan Costea
- Prof. dr. Mihai Dumitrescu

Colegiul pentru problemele justiției, statului de drept și democrației:

- Acad. Valentin Georgescu
- Acad. Ion Filipescu
- Prof. dr. Vasile Giunea
- Prof. dr. Adam Popescu
- Prof. dr. Nicolae Popa
- Prof. dr. Ion Neagu
- Prof. dr. Andrei Popescu
- Cercet. șt. dr. Irina Zlătescu
- Prof. dr. Ionel Cloșcă
- Prof. dr. Mihai Merfea
- Prof. dr. Mircea Stroia

Director:

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

consacră aniversării Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 un amplu program de manifestări cultural-științifice

Activitatea Fundației "România de Măine" are, prin Statutul său, ca obiectiv major promovarea valorilor naționale, a idealului de unitate, independență și suveranitate națională, cultivarea respectului pentru trecutul nostru istoric, participarea, prin dezbateri deschise, la cristalizarea direcțiilor și modalităților de afirmare a democrației și a statului de drept pe pământul românesc și de asigurare a prosperității țării.

În concordanță cu aceste orientări cu caracter programatic, Consiliul de conducere al Fundației a stabilit un cuprinzător program de acțiuni culturale și științifice închinat aniversării, la 1 decembrie, a 75 de ani de la formarea statului național român, act istoric de însemnătate cardinală în viața și destinele poporului român.

Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, premisele și consecințele ei

în deceniile care au urmat ca și deosebita actualitate a constelației de valori și idealuri care au animat poporul nostru în lupta pentru unitatea statală își vor găsi reflectarea într-un volum omagial intitulat **Națiunea română la cumpăna de milenii**, care va apărea la sfârșitul lunii noiembrie a.c., în Editura Fundației "România de Măine". Volumul este structurat pe 5 secțiuni (**Ideea de națiune, Națiunea română ca realitate istorică, Națiunea română - prezent și viitor, Perenitate și valoare în spiritualitatea românească și Națiunea română în context internațional**) și cuprinde peste 30 de studii elaborate în principal de cadre didactice și cercetători din cadrul unităților Fundației. Dorim ca studiile ce vor vedea lumina tiparului în cinstea și în preajma sărbătorii noastre naționale să reprezinte o contribuție teoretică la descifrarea adevăratului drum de

afirmare a națiunii noastre în lumea noului secol care se apropie.

Tinând seama de faptul că din componența Fundației "România de Măine" fac parte peste 20 de consilii științifice de profil precum și Universitatea "Spiru Haret", cu circa 15 000 de studenți (în București și orașe importante din județe), s-a preconizat organizarea, în a doua jumătate a lunii noiembrie 1993, a unei sesiuni științifice de două zile la București. La filialele Fundației din Cluj-Napoca, Iași, Craiova, Brașov, Bacău, Râmnicu Vâlcea, Blaj, Câmpulung Muscel, Vălenii de Munte vor avea loc sesiuni științifice de o zi sau simpozioane.

Începând cu luna octombrie, revista Fundației "Opinia Națională" va avea în fiecare număr cel puțin o pagină consacrată Marii Uniri, în care vor fi dezbătute, în articole și studii, aspecte istorice și actuale ale problematicei complexe a afirmării națiunii române și a statului național unitar român. În același timp, **dezbaterile lunare ale Fundației "România de Măine"** - care prin nivelul și originalitatea discuțiilor și-au dobândit în anul 1993 un binemeritat prestigiu - vor aborda în lunile octombrie și decembrie a.c. teme legate de ideea națională și problematica națiunii în lumea contemporană.

La nivelul Fundației și la cel al filialelor au fost elaborate programe speciale legate de aniversarea a 75 de ani de la Marea Unire, care cuprind numeroase și variate acțiuni culturale și științifice și în care sunt larg implicate Consiliile științifice de profil, institutele, facultățile și colegiile Universității "Spiru Haret", Senatul Universității ca și Senatul cultural al Fundației.

Prin toate acțiunile inițiate și manifestările pe care le va organiza, Fundația "România de Măine" urmează să omagieze marile acte istorice ale reîntregirii neamului, să pună în evidență semnificațiile politice, spirituale și economice ale formării statului național unitar român, să contribuie la promovarea înalțelor valori și idealuri ale națiunii noastre, la stimularea sentimentului demnității și mândriei naționale și a răspunderii patriotice pentru viitorul patriei.

■ Prof. univ. dr. ION REBEDEU

Omagierea academică a savantului ȘTEFAN MILCU, la împlinirea vârstei de 90 de ani

"Întotdeauna am vrut să lucrez intens, să trăiesc total și tot ceea ce la rândul meu am acumulat este expresia acestui efort corect și cinstit. Am avut întotdeauna o credință absolută în valoarea științei și culturii, ca singura cale de a scoate omul și umanitatea din ignoranță, din suferință și din mizerie... Am o credință absolută în valoarea poporului nostru... Am înțeles că datoria noastră, a celor care ieșim din acest popor la lumină, este de a ne asuma responsabilitățile care să ne dea conștiința superioară a înțelegerii locului omului în univers. Aceasta a constituit forța care m-a susținut întotdeauna".

Această nobilă și clasică profesiune de credință, rostită în urmă de două luni de academicianul Ștefan Milcu, cu prilejul alegerii sale ca membru de onoare al Fundației "România de Măine" și ca președinte de onoare al Senatului Universității "Spiru Haret", a fost reafirmată și multiplu confirmată la această ședință a Academiei Române și a Academiei de Științe Medicale din România, întrunită pentru sărbătorirea academicianului Ștefan Milcu, cu prilejul împlinirii vârstei de 90 de ani. Domnii acad. Mihai Drăgănescu, președintele Academiei Române, acad. Nicolae Cajal, vicepreședinte al Academiei Române și Academiei de Științe Medicale, acad. Constantin Anastasatu, președintele Secției de Științe Medicale a Academiei Române, acad. Radu Voinea, rectori ai unor universități cu profil de medicină și farmacie, profesori și cercetători științifici, generali, foști studenți ai profesorului, astăzi personalități de frunte în institute științifice și universități de peste hotare, au evidențiat personalitatea științifică și culturală de excepție a savantului Ștefan Milcu, rolul său de prim ordin în dezvoltarea medicinei românești și în afirmarea ei pe plan internațional remarcabilul său exemplu de muncă, de creație, de rectitudine morală, patriotismul și umanismul său. I s-au conferit Medalia de onoare "Carol Davilla" a Universității bucureștene cu același nume, titlul de Membru de onoare al Asociației Oamenilor de Știință, Medalia Asociației Internaționale "Vasile Stanciu", cu sediul în Franța, alte însemne onorifice din partea Universității "René Descartes" din Paris și a unor instituții românești de învățământ superior și de știință.

Copleșit de onoruri, într-o dispoziție spirituală excelentă, ilustrul sărbătorit a mulțumit tuturor celor care l-au elogiât prin cuvinte sau prin simpla lor prezență în Aula Academiei, devenită astfel neîncăpătoare. După care a spus: "Iubiți prieteni, iată, vine un moment în care trebuie să mărturisesc în ce ai crezut. Și eu am crezut în știință, în școală, în instituțiile fundamentale ale statului. Am fost în conducerea mai multor instituții, fără a cere aceasta. Am fost chemat sau numit. N-am suportat aceasta ca pe un exil, ci am privit-o ca pe o ocazie de a servi, de a menține o civilizație care trăiește în eternitate prin instituțiile sale. Poporul nostru a rezistat în timp prin instituțiile sale fundamentale: învățământul, biserica, armata și toate celelalte care-i consacra și-i înobilează identitatea". După care, în aplauzele prelungite ale celor prezenți, a adăugat: "Cineva a pomenit aici de centenar. Mai știi? E posibil. Nu-mi rămâne, deci, decât să vă spun cu optimismul meu specific: la revedere la centenar!"

■ Mihai IORDĂNESCU

MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ... (8)

SE ACUZĂ INMIXTIUNEA!

Acad. ION COTEANU

- Alo! Aici e Sandu! Mă, Ioane, ia spune-mi, tu mai citești ziarele?
- Citesc, da' de ce mă-ntrebi?
- Te-ntreb, fiindcă am început să nu le mai pricep. Uite, acum vreo cinci-șase zile am citit într-unul că se acuză inmixtiunea prefecturii în treburile unei instituții independente. Se iscuse pe-acolo pe unde o ceartă. Ea nu mă interesează. Mă încurcă se acuză așa! Cine acuză pe cine? Eu credeam că poți să acuzi pe cineva de ceva, de prostie, de ignoranță, de pungășie, că cineva poate să fie acuzat de ceva asemănător sau că eu mă acuz ori că se acuză pe sine cineva, una peste alta că trebuie să priceapă omul cine pe cine acuză. N-am dreptate?

- Da și nu!
- De ce?
- Ia spune-mi, tu n-ai citit niciodată o poziție ca prin prezenta acuz primirea la data de... a borderourilor, a somației și așa mai departe?

- Ba da, dar eu vorbesc acum de a acuză care înseamnă "a învinovăți". Și cred că cine a spus se acuză inmixtiunea cuiva, la "învinovăți" s-a dus cu mintea, afară numai dacă... dacă nu prea știe

bine românește.

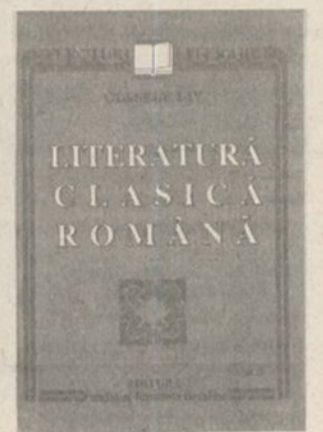
- Aici îți dau dreptate! Cel care a scris cum spui tu, știi ce-a făcut? A luat cuvinte românești și le-a legat între ele ca și cum ar fi fost din altă limbă. Cred că ești convins că a vrut să spună că prefectura este acuzată - n-are importanță de cine - pentru că s-a amestecat sau - dacă vrei - pentru că "s-a băgat" în treburile care nu o priveau. Dar, de îndată ce a rostit ori a apucat să scrie o vorbă așa de pompoasă ca inmixtiune în loc de amestec, a luat-o în altă direcție, în direcția limbii franceze, unde se zice adesea, deși nu toată ziua-bună ziua, și, (cum ar veni în românește luat ad litteram): acuz primirea scrisorii dumneavoastră din... Asta mai ales în stilul administrativ.

Mai e însă ceva. În franțuzește, dacă ai nevoie să arăți că subiectul e oricine sau orice, folosești pe **on**, ca în **on dit**, **on fait** și - în cazul nostru - **on accuse!** **On seamănă cu se de la noi din se zice, se face, se află** și așa mai departe, dar el se asociază cu a acuză numai dacă, are și subiectul exprimat.

- Aici a încurcat-o gazetarul tău.
- Nu-i al meu! Vrei să spui că a băgat cuvintele românești în tipar franțuzesc, fără să știe că a acuză, chiar dacă vine din franceză, are alt regim în română.

- Exact! A umblat însă și după vorbă mai aparte, mai de lux, și a făcut cum făceam noi în copilărie - îți minte? Alergam după fluturași colorați să-i prindem și să-i punem, pardon! - să-i "etalăm" în insectar!

Cărți pentru școlari apărute la Editura Fundației "România de Măine".

QUO VADIS REFORMA?

SOLUȚIA REDRESĂRII ECONOMICE ESTE PRIN NOI ÎNȘINE

Convorbire cu profesorul
ANGHEL RUGINĂ

● Stimate domnule profesor, situația economică mondială este invocată la noi ca un factor care aci explică și motivează, aci acuză prin revers căderile în gol ale economiei românești, percepută însă de fiecare dată ca o prelungire, ca un simplu apendice al economiei lumii. Din perspectiva viziunii de ansamblu și a evaluărilor sintetice, pe care le-ați probat în atâtea rânduri, cum apreciați astăzi economia, cel puțin din această zonă credeți că ne poate veni salvarea pe linia refacerii noastre economice, dar și morale? ● Starea actuală a economiei mondiale este complexă și contradictorie, ceea ce face ca previziunile asupra viitorului să devină riscante. Sistemul comunist a căzut, e adevărat, dar dacă el este dus pentru totdeauna sau numai temporar, aici păreri încep să fie împărțite. Sigur este faptul că orice încercare de revenire a lui în actualitate se va face sub o altă formă decât cea cunoscută. Și tot atât de sigură este moștenirea lui economică foarte grea. Așa se face că în nici o țară din Estul Europei calea de tranziție la un nou sistem economic n-a reușit să rezolve marile probleme economice prezente. Pe baza observațiilor culese de la fața locului se poate aprecia că fostele republici sovietice, de pildă, pentru ca să ajungă la nivelul economiilor democratice, imperfecte - repet, imperfecte și acestea - au nevoie de imense sume de capital. De aceea rușii și, în genere, Răsăritul Europei, sunt înclinați să creadă acum că "lumina vine de la Apus!" Este o mare iluzie. ● De ce credeți? ● Pentru că însuși capitalismul n-are acest capital. Chiar dacă Occidentul ar dori sincer să-i ajute, el n-o poate face întrucât ar ajunge la faliment. Economia lumii întregi se află în criză. Astăzi, la Conferința de la Tokio a celor 7 puteri superindustrializate, pentru întâia oară toți șefii acestor state au spus că se află într-o criză. Niciodată înainte nu se vorbise astfel. Și, într-adevăr, capitalismul nu stă nicidecum pe roze. Și el se află la o cotitură, alta însă decât cea rusească. Pentru că, dacă într-adevăr capitalismul a rezolvat problema producției, el încă n-a găsit o soluție viabilă pentru a doua mare problemă a societății moderne: cea a distribuției venitului național, așadar problema justiției sociale. N-a rezolvat-o de la început și azi ea se amplifică. Marx a avut aici o putere de observație foarte accentuată. Când a dat de aceste puncte canerose, el a devenit un maestru al gândirii dezechilibrelor capitaliste. Capitalismul și-a zis - este canceros până în măduva oaselor și el trebuie răsturnat! Da, dar răsturnarea lui s-a făcut cu răsturnarea libertăților individuale, prin și pe care se ridicase capitalismul, și aici a fost greșea fundamentală a socialismului. De aceea astăzi e greu de spus cum vor fi soluționate sau cum vor evolua toate aceste probleme. Nimeni nu poate face proorocii. Nevăzătorul joacă un rol imens în istorie. De unde și sentimentul încercat pretutindeni, că niciodată științele economice n-au fost mai actuale decât

astăzi și nicicând ele, parcă, n-au fost mai puțin pregătite să ofere soluțiile necesare. De aici și nevoia unui susținut efort de creație în planul gândirii și practicii economice. ● Sub acest raport, ce rol le atribuți economiștilor români care numără astăzi câteva sute de mii? ● Un rol esențial, se-nțelege. În loc ca și ei să stea cu ochii la Occident care, cum am spus, are și el problemele lui, economiștii români ar trebui să facă dovada unei solidarități și conlucrări exemplare și să se apuce neîntârziat de lucru: mai întâi, să efectueze un inventar cuprinzător și corect cu toate minusurile și cu toate plusurile trecutului. Pentru a ști de ce să se ferească și ce să continue. Numai cu acest bilanț în față se poate merge mai departe. Numai prin această analiză se poate găsi calea către un sistem de echilibru general stabil, în care libertatea să fie integrată cu justiția socială și cu stabilitatea financiară. În chiar cuprinsul acestui efort de analiză ei sunt chemați să studieze, cum aminteam, economia lumii. Vor descoperi, cum spuneam, dezechilibre, inflație, șomaj, deficite bugetare și greutăți în balanța de plăți din aproape toate statele lumii (un caz special este cel al Elveției, care a trăit fără războaie, dar înțelepciunea poporului spune că numai cu o floare nu se face primăvară). Dacă așa stau lucrurile - și așa stau! - atunci România nu se poate aștepta, în condițiile de față, ca marea investiție de capital să vină din afară. În aceste condiții, mai mult ca oricând, calea indicată pentru refacere și stabilizare economică și financiară se află în țară, aici și numai aici. De aceea, "Prin noi înșine!" devine nu numai o reactivare a unui principiu din veacul trecut, ci chiar mai mult: o soluție primordială pentru rezolvarea problemelor din prezent. Singura soluție pe care noi o putem mânui. ● Concret, cum anume? ● Prin reforme de structură, care la noi, după 1990, nu s-au făcut. Eu nu spun că tot ce s-a făcut după 1990 a fost rău. Nu, dar greșelile comise s-au compensat prin... împrumuturi din străinătate. A venit, deci, timpul să se facă un inventar obiectiv. Mai întâi referitor la moștenirea lăsată de regimul socialist și apoi la tot ceea ce s-a făcut între 1990-1993. După acest inventar, părerea mea este că și azi sau mâine, un miracol economic în România este posibil. Dar acest miracol nu poate și nu va veni de la sine prin trecerea timpului. El cere reformele de structură pe care le-am menționat în toate cele trei versiuni de reformă propuse de mine. Am arătat astfel că toate aceste reforme se cer legate organic una de alta în ceea ce am numit o reformă integrală. ● Într-o succintă prezentare, cum s-ar arăta ele și ce caracteristici atribuți fiecăreia dintre componentele acestei reforme integrale? ● Prima este reforma monetară: fără aceasta, nici o altă reformă nu poate avea succes. Reformei monetare trebuie să i se adauge și o latură socială, legată de schimbarea banilor vechi în bani noi și de asigurarea stabilității leului de aur sau de argint. Bani noi se vor compune din: un leu de aur sau de argint pentru relațiile cu străinătatea; un leu intern care, la fel ca cel extern, va fi acoperit și convertibil în diferite produse naționale care pot fi standardizate.

Leul intern va avea aceeași bază ca și cel extern, singura deosebire fiind că cel extern este convertit în aur sau argint, pe câtă vreme cel intern este convertibil în diferite produse naționale. A doua reformă este cea a băncilor: băncile trebuie astfel reformate sau reconstruite încât să pro-

tejeze lichiditatea necesară în orice economie națională și bursa de capital real pentru investiții. A treia reformă este cea a burselor de mărfuri, de valori și de valută, în care să aibă loc numai tranzacții reale care să ducă la prețuri de echilibru pentru cele trei elemente: mărfuri, valori și valută. A patra este reforma bugetului statului. Birocrația care a fost moștenită din sistemul socialist este o mare povară pentru economia de azi, slăbită. Am arătat în planul meu că nimeni nu trebuie să fie aruncat afară, peste noapte, din serviciul unde se află. Dar o reformă de simplificare și de raționalizare a serviciilor publice se impune. Sunt convins că pe o perioadă de 1 1/2 ani, birocrația poate fi redusă la o treime din nivelul actual. La rândul ei, această reducere a birocrăției va fi un factor care să reducă, dacă nu să stopeze, corupția. Toate aceste reforme de structură trebuie bine pregătite și să se pună în aplicare în una și aceeași zi. În felul acesta, imaginea reală a economiei românești va fi decisă nu prin instrucțiuni

ale guvernului, ci de către comportamentul zilnic al agenților economici, într-un cadru nou al economiei naționale, bazat pe condițiile de echilibru general stabil. Cu alte cuvinte, în final, imaginea economiei naționale românești va fi aceea a unei țări imune la fluctuații speculative din afară. În același timp, economia națională va beneficia de condiții sănătoase, așa încât fiecare agent economic să se convingă singur că merită să lucreze, să producă cât mai mult și mai bine. Aceasta este salvarea României. Prin noi înșine! După ce se va fi însăși economie națională, în doar câțiva ani, atunci vor veni și investițiile din străinătate și vor fi oferite în condiții favorabile nu doar investitorilor străini, dar în mod echitabil și poporului român. ● De ce credeți că sistemul dumneavoastră, atât de clar și de convingător, n-a fost aplicat până astăzi? ● Poate și pentru că aplicarea lui presupune eliminarea tuturor privilegiilor. ● Vă mulțumesc!

■ Mihai IORDĂNESCU

SECURITATEA ALIMENTARĂ - obiectiv strategic național

În viziunea ONU și a altor organizații internaționale, securitatea alimentară este definită ca posibilitatea a întregii populații de a dispune în permanență de o cantitate de alimente suficientă pentru a duce o viață activă și sănătoasă.

Securitatea alimentară se constituie într-un obiectiv prioritar al strategiei dezvoltării economiei noastre naționale în perioada pe care o parcurgem și aceasta nu numai datorită importanței deosebite pe care alimentația o are în asigurarea unei vieți active și sănătoase, ci și evoluției pe care indicatorii ce o exprimă au înregistrat-o în ultimii ani. Astfel, numărul de calorii mediu zilnic pe locuitor este în scădere: în 1991, el coborâse la 2832 (față de 3259 în 1980, 3057 în 1985 și 2949 în 1989), din care de origine animală - 722 (față de 743,650 și, respectiv, 711). În schimb, ponderea consumului alimentar în cheltuielile de consum ale populației (pe baza datelor din bugetele de familie) este în creștere, reprezentând, în 1992, 55,9% pentru familiile de salariați, 75,1% pentru familiile de țărani și 66,9% pentru familiile de pensionari din sistemul asigurărilor sociale de stat. Față de anii anteriori, populația alocă o parte tot mai mare din cheltuielile de consum pentru consumul alimentar (în scădere), tendință opusă celei din țările dezvoltate, în care consumul alimentar este de aproximativ 25-30% din cheltuielile de consum ale populației.

Deteriorarea indicatorilor menționați a început în deceniul trecut, în condițiile economiei centralizate, și a continuat după 1989, fiind unul dintre cele mai evidente aspecte ale combinării consecințelor crizei structurale a vechiului sistem al economiei de comandă cu cele ale tranziției la economia de piață.

În perioada 1990-1992, activitatea economică din agricultură, care produce materiile primare, de bază, pentru producția alimentară, a înregistrat un pronunțat declin. Producția vegetală s-a redus la majoritatea culturilor, cele mai mari scăderi fiind la cereale și sfeclă de zahăr. Producția animală s-a redus la toate speciile. Deosebit de grav este faptul că s-au diminuat drastic efectivele de animale, la bovine, de pildă, ajungându-se la efective comparabile cu cele din 1938. Ca urmare a scăderii producției agricole s-a impus recurgerea la importuri atât de produse agroalimentare pentru industrializare cât și de produse destinate consumului populației. Principalele cauze ale declinului activității economice din agricultură s-au datorat schimbării structurii de proprietate și reorganizării exploatațiilor agricole și serviciilor, distrugerii sau deteriorării

unor importante capacități de producție (construcții agrozootehnice, plantații pomiviticole, sisteme de irigații și alte amenajări funciare etc.), ca efect al caracterului spontan și necontrolat pe care l-a avut în numeroase localități aplicarea Legii fondului funciar, neasigurării sau slabei utilizări a unor factori de producție cu rol determinant, dezechilibrelor generate de trecerea la mecanismele economiei de piață.

Decolectivizarea, realizată prin lichidarea cooperativelor agricole de producție și restituirea (fizică) a suprafețelor de teren foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora, a însemnat trecerea de la concentrarea excesivă a proprietății funciare și a activității de producție la fărâmițarea exagerată a acestora, rezultând de aici gospodării familiale de mici dimensiuni, cu putere economică redusă și cu posibilități limitate de a utiliza mijloace tehnice și tehnologii moderne. Asemenea gospodării, în marea lor majoritate predominant de subsistență, au recurs în numeroase cazuri la utilizarea și tehnici tradiționale care, coroborate cu administrarea unor cantități reduse de îngrășăminte și alte substanțe chimice și cu folosirea de material biologic cu potențial de producție scăzut, au influențat negativ producția și costurile.

La rândul lor, fostele întreprinderi de stat, transformate în societăți comerciale - agricole, de mecanizare, de îmbunătățiri funciare etc. - cu largă autonomie funcțională s-au văzut în fața unor greutăți care au condus, între altele, la lipsa acută de resurse pentru investiții și pentru acoperirea cheltuielilor curente de producție, reducerea efectivelor de animale și a producției, în special în complexele de creștere a porcilor și păsărilor, la posibilități reduse de înnoire a parcului de tractoare și mașini agricole și, în consecință, la scăderea numărului acestora și la un grad avansat de învechire, la folosirea incompletă a suprafețelor amenajate pentru irigații, la blocaje financiare etc.

Liberalizarea prețurilor, fiind deliplă la produsele furnizate agriculturii și îngrădită la principalele produse ale acestei ramuri (exceptând vânzările pe piața liberă), a dezavantajat producătorii agricoli, diminuându-le posibilitățile de achiziționare a factorilor de producție exogeni și de formare a capitalului. În aceeași direcție a acționat și politica de creditare cu rate înalte ale dobânzii.

Ajutorul acordat de stat sub forma subvenționării unor factori de producție - furaje proteice, motorină, asistență sanitar-veterinară, susținerea unei părți din rata dobânzii, scutiri sau reduceri de impozite și taxe, deși

important dacă avem în vedere posibilitățile oferite de bugetul de stat, n-a acoperit decât în mică măsură nevoile agriculturii; în plus, eficiența acestui ajutor a fost diminuată de modul de acordare și de folosire de către agenții economici.

Realizarea securității alimentare a populației țării noastre la un nivel comparabil cu cel mediu european este posibilă dar necesită schimbări profunde pe multiple planuri atât în agricultură cât și în economia națională, în ansamblul ei. Referindu-ne la agricultură avem în vedere depășirea stadiului actual de agricultură țărănească, predominant de subsistență, și formarea unei agriculturi moderne, durabile, capabilă să producă surplus economic, comparabilă cu cea din țările dezvoltate cu care în mod inevitabil va intra în competiție. În această ordine de idei se impun cu prioritate:

- încheierea acțiunilor de aplicare a Legii fondului funciar și continuarea procesului de privatizare a societăților comerciale cu capital de stat sau mixt, în funcție de specificul activității acestora și urmându-se eficiența economică și socială, evitarea erorilor;

- formarea unor exploatații viabile, performante în producție și competitive în economia de piață, acestea presupunând înlăturarea fărâmițării excesive a suprafețelor de teren, dezvoltarea cooperăției atât în producția primară dar și, mai ales, în domeniile aprovizionării cu factori de producție, prelucrării, depozitării, transportului și desfacerii produselor, înlăturarea actualelor dezechilibre între noua structură agrară și baza tehnică existentă, folosirea tehnologiilor moderne;

- organizarea piețelor agricole și utilizarea unui sistem coerent de stabilizatori cum sunt: programele de producție, prețurile, creditele, impozitele și taxele etc. prin care să se urmărească stimularea producătorilor agricoli pentru inovații tehnologice, raționalizarea proceselor de producție și reducerea costurilor, precum și a agenților economici din activitățile post-recoltă pentru valorificarea superioară a materiilor prime și îmbunătățirea calității produselor;

- îmbinarea mecanismelor pieței cu măsuri de intervenție a statului. Concurența, inițiativa particulară, preocuparea pentru profit contribuie la revigorarea agriculturii. Dar forțele pieței nu pot să rezolve singure problemele pe care le implică formarea unei agriculturi moderne, care cer o abordare strategică pe termen lung, ajustări structurale, raporturi echitabile cu ramurile din amonte și aval, armonizarea cu mediul înconjurător, veniturii ale producătorilor agricoli comparabile cu cele ale altor grupuri socio-economice. Ele pot avea efecte secundare nedorite atunci când interesele particulare vin în contradicție cu interesul general. Agricultură din țările dezvoltate, fără excepție, este rezultatul acțiunii forțelor pieței coroborate cu intervenția publică, cu politici de susținere directă și indirectă a agriculturii, în cadrul cărora un rol hotărâtor îl are susținerea prețurilor produselor agricole sau a veniturilor producătorilor, în raport cu interesul general pentru creșterea producției sau pentru menținerea acesteia în anumite limite. Situația de tranziție, pe multiple planuri, în care se află agricultura noastră face din îmbinarea forțelor pieței cu intervenția puterii publice, a statului o condiție esențială pentru progresul acestei ramuri.

■ Prof. dr. Marin POPESCU

AICI "SPIRU HARET"! UNIVERSITATEA în pragul redeschiderii cursurilor

Soare. Cer de cristal. Peisaj din care iriază, deja, culorile arămii ale toamnei. Suntem la sediul central al Universității "Spiru Haret" acum, în preajma redeschiderii anului universitar, și freamătul specific acestor momente ce rămân inconfundabile în memoria tuturor celor ce au trecut pragul unei instituții de învățământ ne aduc aminte pagina aceea, minunată, scrisă cândva de Anatole France la trecerea prin Jardin du Luxembourg cu ghiozdanul în spate, în această eternă întoarcere a profesorilor și sufletelor tinere în sălile de curs. Dacă există o "nostalgie" (cuvânt la modă, azi) ce merită respect, atunci ea este aceasta, a ruperii de o libertate (a vacanței) pentru a intra într-o mare responsabilitate - a formării omului, ca om.

Suntem în clipa de dinaintea

acestei clipe și primul fapt pe care-l sesizăm este că telefoanele sună insistent, la toate secretariatele și birourile răspunsul funcționarilor sau cadrelor didactice fiind unul și același: «Da, aici "Spiru Haret"».

Da, înscrierile au început, vă așteptăm! Da, toate regulamentele sunt stabilite. Da, deschiderea are loc pe 4 octombrie, odată cu toată țara ».

Suntem gazetari ai "Opinie Naționale", publicație a Fundației "România de Măine", sub egida căreia funcționează și Universitatea "Spiru Haret", despre care am scris de altfel toată vara, dar nu ne putem opri să ne bucurăm încă odată de această remarcabilă reușită a inițiativei unor oameni înimoși, care au creat pur și simplu din nimic o mare instituție de învățământ a României de azi. Pentru România de mâine...

Dotările, dotările, dotările!

Iată un alt leit-motiv al discuțiilor purtate la trecerea noastră prin facultăți. Din acest punct de vedere "Spiru Haret" aspiră să devină un concurent, loial dar puternic, al celor mai bune instituții de învățământ superior din țară. Am bățut, deci, la ușa unor facultăți din București și Iași și, de asemenea, am contactat cadre de conducere din Cluj-Napoca, Câmpulung Muscel și Râmnicu Vâlcea.

Marketing și Comerț Exterior

Febrilitatea pregătirii sub toate aspectele a noului an de învățământ universitar la Facultatea de Marketing și Comerț Exterior se simte la tot pasul, însemnele calității marcând până la detaliu fiecare demers. La etajul I se mai amenajează încă 5 săli de curs, care se vor adăuga celor existente deja la celelalte trei etaje, zugravii executând ultimele lucrări de finisaje, ceea ce vor crea studenților condiții dintre cele mai favorabile de pregătire, ei putând audia o bună parte din cursuri în cele trei spațioase și luminoase amfiteatre.

În beneficiul asigurării unei pregătiri multilaterale, de dobândire a unor calități manageriale, de însușire de metode, tehnici și, mai ales, de cunoaștere corectă, de evaluare riguroasă a piețelor interne și externe (marketing) s-au inițiat măsuri pentru amenajarea unui laborator propriu de informatică și cercetare de marketing. O mini-ma-

cară "ridică" la etajul I modernele calculatoare care vor constitui baza tehnico-materială, ajutând studenții în formarea unor deprinderi manageriale, în descifrarea unor programe, limbaje, evidențe moderne, în însușirea celor mai complicate și de finețe tehnică "manevre". Instalarea noului laborator în chiar incinta facultăților cu profil economic este profitabilă și sub raportul bugetului de timp al studenților care, în acest an universitar, nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze la Centrul de Calcul al Fundației "România de Măine" pentru efectuarea orelor de laborator.

La standul Facultății de Marketing și Comerț Exterior studenții vor fi plăcut impresionați, fiind așteptați cu cursuri abia tipărite sau cu altele care au văzut lumina tiparului încă de anul trecut: Bazele informaticii de producție, Cercetare de marketing și gestiune, Contabilitate, Tehnologie, Istorie, Geografie.

Apariția în cadrul ASE a unui curs complex de Limba franceză care acoperă studiul pe durata a trei ani a determinat conducerea Facultății de Marketing și Comerț Exterior să ia legătura cu Editura Fundației "România de Măine" pentru a se evalua posibilitățile de retipărire. Totul pentru ca pregătirea studenților să fie performantă din toate punctele de vedere.

Geografie, Geologie, Turism

Prof. univ. dr. Grigore Mihai, decanul facultății: Pe baza concluziilor rezultate din derularea procesului de învățământ în cei doi ani care au trecut de la înființarea facultății, în această perioadă pregătitoare am pus un accent aparte pe revederea programelor analitice, a bibliografiei și structurii cursurilor. Pentru dezvoltarea aptitudinilor de lucru independent ale studenților au fost stabilite subiectele pentru seminarii și multiplicare toate programele analitice, de care să beneficieze încă de la începutul anului universitar și studenții de la cursurile fără frecvență sau cu frecvență

parțială.

Noul an ne găsește cu o mai bună bază materială și bibliografică, recent, pe lângă editarea a două noi cursuri de specialitate, reușindu-se achiziționarea a 10 atlase mari de geografie apărute sub egida Academiei Române cu mai mulți ani în urmă, foarte căutate, și care vor fi puse la dispoziția studenților.

Pentru anul III de studii ne preocupăm definirea subiectelor pentru tezele de diplomă astfel încât să le creăm perspectiva a doi ani de documentare și elaborare a acestora. În același scop, vom avea în vedere și buna organizare a practicii de teren, care presupune studii, analize, observații complexe.

Centrul de Calcul "Spiru Haret"

Ne vorbește conf. univ. Ecaterina Crișan, director: Necesitatea introducerii tehnicii de calcul în procesul de învățământ este ilustrată de o realitate care capătă pregnanță și anume că rămân tot mai puține meseriile în exercitarea cărora nu este implicată tehnica de calcul. Urmărind să confere dimensiuni moderne procesului de învățământ, să asigure studenților pregătirea necesară pentru exercitarea în cele mai bune condiții calitative a viitoarei lor profesii, conducerea Universității și facultăților cu profil economic, medical, de Matematică Aplicată și Informatică, Geografie, Drept, Sociologie-Psihologie au introdus din anii trecuți în planurile de învățământ utilizarea tehnicii de calcul pe specificul facultății. Centrul de Calcul este așa fel dimensionat încât fiecare student dintr-o grupă beneficiază de un calculator în timpul orelor de laborator stabilite. Preocupările în acest sens ale Centrului de Calcul se vor dezvolta în noul an de învățământ astfel încât fiecare student la orele de laborator să reușească să aprofundeze practic noțiunile de informatică aplicată la specialitatea sa, noțiuni predate la cursuri și dezbătute la seminarii. În funcție de profilul fiecărei facultăți în cadrul Centrului de Calcul se studiază limbaje diferite de programare, sisteme de baze de date sau pachete de programe specializate (Drept, Medicină, Sociologie), lucrările de laborator finalizându-se cu proiecte elaborate pe calculator pentru domeniul caracteristic al fiecărei facultăți. O grijă aparte există pentru studenții facultăților de Matematică Aplicată și Informatică și de Cibernetică Economică unde cursuri de informatică se parcurg în toți anii de studii.

Pentru filialele din țară, Senatul

Ținta - Înaltele standarde

Mergem în direcția în care se concentrează cea mai multă lume, în aceste zile: "Cancelaria". Academicianul profesor doctor Ion Coteanu, rectorul Universității "Spiru Haret", conduce aici o comisie (îi remarcăm pe prof. dr. Constantin Mecu, prof. dr. Grigore Posea, prof. dr. Ștefan Lache, prof. dr. Ilie Văduva și alții) însărcinată să asigure realizarea a două operațiuni de maximă importanță: 1) definitivarea programelor analitice și 2) definitivarea statelor de funcții ale cadrelor didactice. Toți decanii facultăților din București și din țară trec prin fața acestui colectiv, care analizează cu maximă seriozitate fiecare caz în parte.

N-o să intrăm în amănunte. Reținem esențialul: aspirația de la care se pleacă este aceea a înalțelor standarde în domeniul învățământului. O primă condiție: respectarea prevederii Legii acreditării instituțiilor de învățământ superior, a cărei exigență cuprinde prioritar existența a cel puțin 70% cadre didactice cu titularizare în învățământul superior, dintre care cel puțin 30% profesori și conferențieri. La "Spiru Haret", aceasta este deja o normă îndeplinită și depășită. Din aceleași standarde face parte și obligația ca, în decurs de 3 ani, să se elaboreze manualele corespunzătoare. "Spiru Haret" se poate mândri și la acest capitol: toți titularii de cursuri și-au elaborat deja cursurile, care urmează să fie tipărite. (Vara a fost un "sfetnic bun": am sesizat chiar în cadrul reportajului nostru o insistență a cadrelor didactice de a-și ocupa un loc prioritar la imprimare în recent instalata Tipografie a Universității).

Universității "Spiru Haret" se preocupă ca, în funcție de profilul facultăților și numărul studenților, acestea să fie înzestrate în continuare cu echipament modern de calcul, astfel încât între procesul de învățământ din Capitală și cel din provincie să nu existe diferențe calitative.

Dotarea permanentă cu tehnica de calcul modernă și cât mai performantă este un obiectiv principal atât al Centrului de Calcul cât și al Universității "Spiru Haret".

Dotările și preocupările științifice de care beneficiază studenții în cadrul Centrului nostru se ridică la nivelul preocupărilor existente în prestigioase instituții de învățământ din străinătate, relevante din acest punct de vedere fiind aprecierile cadrelor didactice și studenților americani care au vizitat recent Universitatea "Spiru Haret".

Câmpulung Muscel - "FURTUNĂ DE IDEI"

Constantin Ciotei, doctor în științe economice, decanul Colegiului de Comerț, Contabilitate și Turism - Câmpulung Muscel: Cum ne pregătim? Planurile de învățământ au fost supuse unui proces de îmbunătățire, astfel încât să răspundă cerințelor economiei perioadei de tranziție. Semnificativ din acest punct de vedere este introducerea unui nou curs - "Administrația afacerilor", care își propune să ofere viitorilor specialiști, conducători ai unor întreprinderi mici și mijlocii, cunoștințele necesare pentru negocierea și încheierea unei afaceri, inclusiv cele referitoare la comportamentul, ținuta fizică și intelectuală, atât de importante în arta afacerilor. Această pregătire presupune stăpânirea unor noțiuni precise de analiză economico-financiară, de tehnologie financiar-bancară. De asemenea, ne preocupăm prin planul de învățământ asigurarea stăpânirii temeinice de către studenți a problemelor celor mai variate de management.

Nu este lipsit de interes că pentru anul 1993-1994 s-a aprobat înființarea la Câmpulung Muscel a **Facultății de Management și Marketing Industrial**. Noi sperăm ca prin această Facultate să ameliorăm însăși ideea formării ingineresti și economice a specialiștilor, astfel încât spre deosebire de ceea ce a reușit până acum învățământul tehnic noi să

formăm un specialist complet, care cunoaște și tehnologia construcțiilor de mașini, în toată complexitatea sa, și problematica economică, socială și psihologică a locurilor de muncă, elementele necesare pentru asigurarea eficienței și competitivității activității industriale. Este semnificativ că această facultate va fi înființată într-un oraș în care există o mare uzină de automobile - "Aro", care manifestă interes pentru o pregătire complexă a cadrelor sale tehnice și pe care ne buzim în realizarea unei instruirii practice de nivel superior.

Pentru studenții colegiului și facultății la care m-am referit se amenajează un laborator de informatică și unul de merceologie. Între proiectele mai originale ale acestui an se află și dezbateri tematice gen "furtună de idei", pornind de la cazuri, elemente economico-financiare concrete, de dificultate, care își așteaptă soluțiile.

MEDICINA INTRODUCERE - "MICUL DOCTORAT"

Conf. univ. dr. Carmen Busuioc, prorectorul Universității "Spiru Haret": Pregătind noul an de învățământ conducerile facultăților de medicină, stomatologie și farmacie și ale colegiilor, au revizuit și îmbunătățit programele analitice. La anii I, II, aceste îmbunătățiri constau în actualizarea și introducerea de teme care prezintă interes, în perspectiva formării medicului deceniului următor. În această concepție s-au redimensionat unele discipline în raport cu ponderea ce urmează s-o aibă în pregătirea viitorului medic. De exemplu, s-a acordat o pondere mai mare informaticii medicale, problemelor de management medical, s-au introdus ca discipline opționale și facultative Epidemiologia bolilor cronice, Probleme de acupunctură, Sociologia medicinei, Farmacologie clinică și Imunologie clinică. S-a renunțat la disciplina de Fiziopatologie la Facultatea de Medicină, întreaga problematică urmând a fi abordată integrat la toate disciplinele clinice de profil. Alte preocupări pregătitoare se referă la optimizarea activităților practice, în tematica acestora asigurându-se un bun echilibru între demonstrații și lucrări individuale, în favoarea lucrărilor individuale, la Fiziologie, Biochimie, Microbiologie, Parazitologie, Virusologie. Tot pentru îmbunătățirea activității practice se editează, la Tipografia Universității "Spiru Haret",

îndreptarele și Caietele de lucrări practice, elaborate de cadrele didactice ale facultăților de Medicină și Stomatologie.

Un mai mare accent punem pe studiul individual și valorificarea cunoștințelor dobândite de studenți în cadrul unor seminarii, cercuri de studiu, cercuri de referate. Pe linia cultivării spiritului de creativitate vom continua tradiția sesiunilor științifice anuale, studenții activând în cercuri științifice, de referate sau, cei din anii II, III, în colective de cercetare ale cadrelor didactice.

Pentru anul de învățământ care începe acum, o premieră absolută în învățământul medical este "micul doctorat", pe care absolvenții din 1994 ai anului III îl vor susține pe o tematică elaborată de cadrele didactice de la disciplinele anilor preclinici. Acesta este un prilej de autoverificare al nivelului de pregătire cu care pornesc în activitatea anilor clinici. Totodată, cadrele didactice își pot da seama de eficiența metodologiei predării și evaluării cunoștințelor utilizate în anii precedenți; vor putea fi sesizate mai bine și carențele generale, pentru eliminarea cărora trebuie să se insiste în viitor.

1993-1994 este pentru **Colegiul** anul când vor absolvi primele promoții de tehnicieni dentari și asistenți medicali care, în afara examenului oral și practic, vor prezenta lucrări de diplomă. Cadrele didactice sunt preocupate de elaborarea temelor pentru aceste lucrări și asigurarea îndrumării individuale în stabilirea bibliografiei, redactarea și prezentarea lucrării. Cadrele didactice titulare de curs continuă elaborarea de cursuri și manuale. Printre-o relație strânsă cu Biblioteca Universității "Spiru Haret" vom continua s-o îmbogățim cu un număr cât mai mare de publicații de specialitate utile studiului individual.

O vizită la Iași - ȘANSA CALITĂȚII

Pășesc pe străzile Iașului, oraș scris cu litere de aur în cartea de istorie a neamului, și mă gândesc câtă dreptate avea Nicolae Iorga când spunea că "nu trebuie să fie nici un român care să nu-l cunoască". Să ne amintim că pe străzile vechii urbe moldave și-au purtat pașii marii noștri cărturari, că aici funcționează 27 muzee, unele de importanță națională, că 43 palate sunt declarate monumente arhitecturale și nu în ultimul rând, că Iașul este un mare centru universitar...

Toamna, când dealurile Copoului, Chiricului și Tătărași își schimbă culoarea, orașul trăiește intens atmosfera universitară. "Bobocii", scăpați de emoțiile admiterii, așteaptă cu nerăbdare botezul universitar: cei "mari"

Beneficiarul beneficiarilor-studentul UN "BOBOC" CARE A INTRAT CU "10"

Sunt plăcut surprinsă că am fost solicitată de către revista "OPINIA NAȚIONALĂ" să scriu aceste rânduri. Plăcut surprinsă sunt pentru că este vorba de primele mele rânduri care îmi apar într-o publicație.

Trebuie să recunosc, în ceea ce privește examenul de admitere, că am avut emoții. A fost un test serios în care au promovat cei mai bine pregătiți. Cât despre bucuria și satisfacția pe care am încercat-o când am văzut nota mea de la examen (nota 10,00!) ar trebui să spun că fac parte din acel segment care nu își manifestă în mod deschis nici bucuria unei reușite, nici suferința generată de un eșec.

M-au determinat să mă decid pentru Universitatea "Spiru Haret" informațiile pe care le-am primit și care atestă că, cel puțin din unele puncte de vedere, învățământul care se desfășoară în această Universitate este mult superior învățământului din alte unități. Competența cadrelor didactice, condițiile materiale, întreaga ambianță mă fac să fiu fericită că sunt studentă la Universitatea "Spiru Haret".

■ ANCA RĂDOI, studentă anul I

sunt gata să-și împărtășească din experiența studențească.

Printre institutele care trăiesc intens ambianța deschiderii noului an universitar se află și facultățile și colegiile Universității "Mihail Manoilescu" din sistemul Fundației "România de Măine". În localul Universității se fac ultimele pregătiri pentru primirea studenților în sălile de curs și căminele proprii. Biblioteca și-a îmbogățit patrimoniul, Centrul de Calcul, dotat cu tehnică modernă, satisface pe deplin exigențele în domeniu, Editura și centrul de multiplicare au pregătit cursurile universitare pentru disciplinele de bază, iar spațiile și luminosele săli de cursuri își așteaptă studenții.

Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Mihail Manoilescu" a luat ființă în 1990, având o singură facultate. În anul universitar 1993-1994 aici vor funcționa cinci facultăți (Drept, Economie, Filologie, Istorie și Educație Fizică, aceasta din urmă cu sediul la Piatra Neamț), în care se scotează că vor studia circa 700 de studenți. Procesul de învățământ se desfășoară sub cele mai bune auspicii. Cursurile sunt susținute de cadre didactice cu o bogată experiență universitară, profesori recunoscuți ca specialiști de valoare în domeniile respective, apreciați pe plan național și internațional. Să amintim la acest capitol pe prof. dr. Mihai Jacotă, prof. dr. Octavian Jaba, prof. dr. Petre Jica, prof. dr. Gheorghe Voinea, prof. dr. Paul Cercel, la care se pot adăuga și alte nume cunoscute în viața universitară.

"Datorită nivelului înalt la care se desfășoară procesul de învățământ la Universitatea noastră - ne relatea domnul prof. dr. Petre Mălcomete - directorul general al Institutului - a competenței cadrelor didactice și a exigenței în aprecierea cunoștințelor acumulate, aceasta și-a câștigat un real prestigiu între institutele de învățământ din Iași, având reale perspective de dezvoltare și afirmare. Presa locală "Monitorul", "Evenimentul" și alte ziare îi dau cele mai mari șanse în procesul de dezvoltare și de acreditare. Despre învățământul "particular" (de fundație) am cerut și opinia domnului academician Cristofor Simionescu.

"Sunt pentru un învățământ particular la nivelul exigențelor universităților particulare americane - ne spunea domnia sa. În S.U.A. colegiile universitare particulare sunt uneori

mai valoroase, din punct de vedere al calității prestației profesionale și educative, decât cele de stat. Cadrele de valoare în predare trebuie să garanteze nivelul superior al instrucției și educației. <<Non multa sed multum>>.

Suntem siguri că Universitatea ieșeană se va ridica la nivelul impus de actuala etapă de dezvoltare a țării noastre. În pragul noului an universitar să le urăm studenților de la Institutul de Învățământ Superior și Cercetare din Iași succese la învățătură și la examenele care îi așteaptă.

Bogată activitate editorială

În prevederile Legii acreditării instituțiilor de învățământ superior intră, ca un punct important, tipărirea în maximum trei ani, a cursurilor universitare. Și la acest capitol Universitatea "Spiru Haret" este hotărâtă să se afle în frunte. Așa cum a mai rezultat din relatarea noastră unele cursuri sunt deja la dispoziția studenților. Noul an debutează cu o condiție în plus: chiar în aceste zile intră în funcțiune noi mijloace de imprimare. Mai exact, Fundația și-a asigurat o mică Tipografie. Despre programul de lucru al acesteia ne-a vorbit dl. Gh. Trandafir, directorul Editurii Fundației "România de Măine".

"Fundația "România de Măine" desfășoară o bogată activitate editorială subordonată, în principal, procesului de învățământ. În anul universitar 1993-1994 vor continua să apară volumele din "Bibliografia școlară". O noutate o constituie faptul că în acest an vor fi tipărite o serie de lucrări fundamentale, deosebit de importante pentru însușirea unor discipline de bază: Istoria literaturii române, Geografia României, Sociologia românească, Istoria dreptului românesc, Doctrina politice și altele. O atenție aparte se va acorda cursurilor și tratatelor universitare, elaborate de cadrele didactice și destinate studenților Universității "Spiru Haret".

URAREA "OPINIEI NAȚIONALE"

Cadrelor didactice și studenților, mult succes în noul an universitar 1993-1994!

OPINIA PUBLICĂ ȘI EDUCAȚIA NAȚIONALĂ (II)

(Continuare din pag.1)

În această privință I.I.C. Brătianu spunea că "vrem să stabilim aici, pe coastele Carpaților, la gurile Dunării, între Nistru și Tisa, un stat cu adevărat democratic, care va asigura tuturor locuitorilor săi, fără deosebire de naționalitate sau de religie, un regim de egalitate, de libertate, de ordine și de progres care, printr-o dezvoltare sănătoasă și organizată va fi, în toate împrejurările un element de ordine, de pace și de civilizație în această parte a Europei"⁽¹⁾. România Mare - declara omul politic, ce fusese în mai multe rânduri și prim-ministru - pornește o operă comună de cultură și consolidare, operă de care depinde, spunea el, "soluțiunea deplină și definitivă a chestiunii minorităților". "Atunci vor fi cu desăvârșire stabilite raporturile între ele și neamul nostru când opera noastră culturală va face să dispară prejudecata, creată de vrăjmași, a vremurilor trecute, care le-a îngăduit să socotească (în mod eronat și tendențios - A.B.) că se află în fața unui popor care le este inferior prin facultățile sale de civilizație"⁽²⁾.

I.I.C. Brătianu - asemeni multor alți oameni politici români sau personalități de vază ale culturii - s-a ridicat împotriva tendinței de separatism a unora dintre reprezentanții minorităților naționale. "Dacă prin drepturi ale minorităților înțelegeți ca noi, prin legile noastre, nu numai să tolerăm, dar să încurajăm și să îndrumăm viața separată a cetățenilor statului nostru închiși în celule izolate și chiar ostile unele altora, pe

toate tărâmurile - cultural, economic și politic - dacă credeți că aceasta poate să fie, în concepția noastră, care suntem sinceri devotați statului, să nu așteptați aceasta de la noi" - declara el categoric. "Dar dacă credeți că statul nostru, în spiritul lui de libertate și în conștiința lui de a nu depărta simțăminte minorităților, trebuie să ajute, deopotrivă, pe dâșii ca și pe alți cetățeni, în tot ceea ce privește interesele lor sufletești și materiale - aceasta da"⁽³⁾.

În legătură cu aceleași aspecte, I.I.C. Brătianu spunea cu fermitate și limpezime că "noi nu confundăm minoritățile cu agenții provocatori care pretind că le reprezintă. Aceia, dacă vor să facă rău statului și neamului nostru prin bârfiri și provocări, fac mult mai rău înseși acestor minorități"⁽⁴⁾.

Așa stând lucrurile în orice societate, inclusiv în cea românească, aflată astăzi în plin proces, complex și contradictoriu, de transformări și căutări spre a-și valorifica optim potențialul creator, se înțelege că forțele sociale cele mai diverse, inclusiv cele politice, nu pot rămâne în afara preocupărilor pentru soarta școlii, a educației în general. Și este firesc să fie așa, deoarece, în fond, soarta școlii devine, cu timpul, soarta țării. Ceea ce nu mai este însă firesc și poate duce la instalarea și perpetuarea unor periculoase anomalii este tendința mai mult sau mai puțin mascată de a "modela" școala, educația potrivit viziunii și concepțiilor proprii fiecărui segment al vieții politice și chiar etnice din societatea noastră.

În treacănt fie spus, este evident o anomalie ca în plină afirmare a pluralismului în plan social, politic, economic, spiritual să se încerce și să se

practice, mai ales în plan etnic, sistemul dogmatic al opiniilor și organizării "monolitice", scoțându-se din contextul social-cultural problemele unei etnii, prezentate speculativ, în numele unei așa zise autonomii culturale și chiar administrativ-teritoriale.

Desigur, una este să se înainteze propuneri, să se emită opinii, însoțite sau nu de argumente viabile, spre a se ajunge prin evaluări succesive la soluții care să răspundă unui numitor comun major - interesul național - și alta este să se susțină cu intoleranță și încăpățănare că numai propria variantă și propriu punct de vedere ar fi cele mai bune, inamendabile și indiscutabile. Într-o asemenea situație nu numai că nu se găsesc soluții realiste și avantajoase societății, dar se aduc sistemului educațional prejudicii cu consecințe din ce în ce mai grave și greu de "reparat" în viitor.

Deoarece mai sus a fost vorba despre autonomie culturală, administrativă, teritorială ș.a.m.d. trebuie observat că teze de acest fel sunt frecvent aduse în discuție în lumea de azi; unii autori dorind să combată ceea ce ei numesc "poziții simplificate", propagă teze dogmatice și dogmatizante, alimentează politica și cultura separatismului. Este desigur îndreptățit să se spună că "națiunea reprezintă o entitate reală" și că "orice forță politică din Europa Centrală și de Est care nu ține seama de conștiința națională a popoarelor, de sentimentul național este condamnată la pierire"⁽⁵⁾. Dar același autor susține că problema-cheie a stabilității Europei Centrale și de Est ar fi dispersarea sub forma "diferitelor variante ale autonomiilor", numindu-se direct aceste autonomii: culturală, teritorială, zonală sau regională, ca și combinații ale acestora. Simțind însă că se află pe un teren alunecos, dorind ca tezele sale să fie mai ușor acceptate, autorul previne, fără să poată și demonstra argumentat că

Poarta Cetății Alba Iulia

"autonomia nu este un moment pregătit al separatismului, ci, dimpotrivă, reprezintă prevenirea unui asemenea lucru în cadrul grațiilor date".

Scopul suprem al societății trebuie să fie realizarea idealului cultural în comunitatea omenească, o comunitate în cadrul căreia fiecare se silește să atingă scopuri superioare, considera Petre Andrei. În acest spirit, se înțelege că stabilirea și aplicarea unor criterii de măsurare obiectivă a diferitelor valori sociale, au o deosebită însemnătate programatică pentru a ajunge la valoarea totală-culturală invocată de sociologul român. Aceasta cuprinde în sine totalitatea factorilor social-teleologici care își găsesc sorgintea în cadrul unei națiuni, așa cum s-a format și se dezvoltă ea istoricește. Desigur, spre deosebire de toate celelalte forme istorice de comunitate umană, națiunea este comunitatea unor grupuri bazate pe originea lor comună, pe comunitatea lingvistică, pe obiceiuri, tradiții, moravuri și - mai presus de orice - pe conștiința

națională, care, prin atributele ei specifice, îi definesc rosturile în lume și în concertul națiunilor creatoare de valori. Ființa unei națiuni este dinamică, nu statică, iar identitatea ei culturală este creatoare de valori. Regăsim în toate acestea, de-a lungul timpului și în perspectiva devenirii istorice, personalitatea creatoare a națiunii române.

Istoria mai veche și mai nouă a poporului român confirmă, alături de istoria altor popoare, că fiecare națiune are partea ei de contribuție la creația de valori, iar prin aceasta la dezvoltarea generală a omenirii.

- 1) Ion I.C. Brătianu, *Cuvintele unui mare român, 1914-1927*, Craiova, Editura "Ramuri", pag. 103.
- 2) Idem, pag. 115.
- 3) Idem, pag. 97-98.
- 4) Idem, pag. 38.
- 5) "Stânga și naționalismul", expunere prezentată la Universitatea Cornell din S.U.A. de prof. Csaba Tabajdi, publicată sub acest titlu, în ziarul ungar "Népszabadság", nr. 141/1993.

PRELIMINARIILE MARIII UNIRI

(Continuare din pag.1)

Anul 1918 avea să sintetizeze milenii de istorie, secole de luptă pentru neatarnare și unitate națională. Începutul l-au făcut cei mai năpăstuți, moldovenii de dincolo de Prut, care la 27 martie/9 aprilie 1918, în Sfatul Țării, întrunit la Chișinău, au hotărât unirea Basarabiei cu "mama sa, România", pe baza principiului ca "noroadele singure să hotărască soarta lor de azi înainte și pentru totdeauna". Iar după votarea Unirii, mulțimile prezente la Chișinău au fost zguduite de entuziasm. Deputații și publicul se îmbrățișau și se sărutau. Ochiul tuturor erau înrouați de lacrimile de bucurie.

Rostogolirea, fără putință de oprire, a artificialului Imperiu Austro-Ungar, "închisoarea popoarelor", format din rapturi și silnicii, a însemnat hotărârea neabătută și neîntârziată a desăvârșirii unității statale a poporului român, realizată în toamna și iarna anului 1918. După dezvoltarea opresiunii exercitate de clasa stăpânitoare maghiară, națiunea română "întrepunerea democrației celei mai desăvârșite" își afirmă "hotărârea nestrămutată de unire cu patria mamă, România". Adresându-se lumii, națiunea română se lega "să nu asuprească alte neamuri, să asigure tuturor deplina libertate, să-și organizeze statul liber și independent pe temeiurile democrației, asigurând tuturor egalitatea condițiilor de viață". Paralelismul între desfășurarea evenimentelor din Transilvania și Bucovina nu este deloc întâmplător.

Mai întâi se întâlnesc conducătorii Partidului Național Român din Transilvania, la 12 octombrie 1918, la Oradea și hotărâsc dreptul la autodeterminare al poporului român din Transilvania, în sensul că națiunea română să-și hotărască singură

șezarea ei printre națiunile libere, stabilirea de legături cu celelalte națiuni libere și reprezentarea ei la Congresul de pace, prin reprezentanți aleși de Adunarea Națională. Hotărârea de la Oradea înseamnă în fapt despărțirea Transilvaniei de Ungaria. Și a produs această hotărâre, potrivit ziarului maghiar orădean "Nagyvárad", o "bucurie nespūsă, iar entuziasmul românilor a atins proporții fantastice și lumea fierbea de nerăbdare să vadă faptul împlinit".

Exemplul românilor transilvăneni este urmat îndată de românii din Bucovina, care declarau în nou înființatul ziar "Glasul Bucovinei" că vrem să rămână românii pe pământul strămoșesc și să se cărmuiască singuri, precum o cer interesele lor: "Prețindem ca împreună cu frații noștri din Transilvania și Ungaria să ne făurim viitorul", vrem să putem aduce la Congresul de pace aceste postulate ale noastre, prin reprezentanți aleși de noi înșine, din mijlocul națiunii noastre.

Un alt pas important se realizează în noaptea de 30/31 octombrie 1918, când românii din Transilvania își constituie Consiliul Național Român Central, "unic for ce reprezintă voința poporului român", format, pe bază de paritate, din șase reprezentanți ai Partidului Național Român și șase ai Partidului Social-Democrat.

Revoluția populară din Transilvania și Bucovina se desfășoară fără oprire. Consilii naționale și gărzi naționale locale, formate din țărani, muncitori, intelectuali, iau ființă. Putea proclama - scria ziarul timpului "Adevărul", cu litere mari: "REVOLUȚIA A ÎNVINS". Poporul român și popoarele lumii au fost înștiințate cu privire la mutațiile profunde petrecute în teritoriile locuite de românii din Imperiul Austro-Ungar. Națiunea română aducea la cunoștința popoarelor lumii hotărârea sa de a-și înființa "pe teritoriul locuit de dânsa statul său liber și independent". Nu

erau doar simple declarații conjuncturale, ci convingerea izvorâtă din conștiința unui popor ce a suferit numeroase răutăți și nedreptăți și care nu voia să devină din asupritor, dar nici să mai sufere asuprirea în propria sa țară.

Lucrurile fiind pregătite, marele Sfat al națiunii române, convoacă, la 20 noiembrie, Marea Adunare Națională la Alba Iulia, pentru 1 Decembrie 1918. Convocarea este de o remarcabilă etică și superioară concepție politică. "Poporul român vrea să trăiască, alături de celelalte națiuni ale lumii, liber și independent. În numele dreptății eterne și a principiului liberei dispozițiuni a națiunilor, națiunea română din Transilvania vrea să-și hotărască soarta de acum înainte". Erau enunțate principiile generale și universale ale vremii și cele particulare ale națiunii române din Transilvania.

Convocarea Marii Adunări Naționale a reînnoit entuziasmul întregului popor român. Exprimată limpede pentru a fi înțeleasă de toți: "Istoria ne cheamă la fapte", deoarece mersul "irezistibil al civilizației omenești a scos neamul nostru din întunericul robiei la lumina conștiinței de sine. Ne-am trezit, continua apelul, din somnul de moarte și vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți". Apelând la dreptatea eternă și la principiul liberei dispozițiuni a națiunilor, națiunea română din Transilvania și Ungaria vrea să-și croiască singură soarta de acum înainte. Convocarea se încheia patetic și încurajator: "Fii tare neam românesc în credința ta, căci iată se apropie ceasul mântuirii tale."

Duminică dimineața, 1 Decembrie, orașul Alba Iulia s-a îmbrăcat în haine de mare sărbătoare. Piața orașului, împodobită cu steaguri

tricolore, iar mulțimile în șiruri desfășurate se îndreptau spre porțile Cetății. Sosesc cei vreo 1 150 delegați de drept și aleși: episcopi și vicari, protopopi și delegați ai consistoarelor și caiturilor episcopale, delegații diferitelor societăți culturale, ai profesorilor și învățătorilor, ai fundațiilor, reprezentanții presei, ai societăților studentești, de elevi și de femei, ai gărzilor naționale, ai uniunilor de meseriași, delegații Partidului Național Român și ai Partidului Social-Democrat.

După Tedeumurile din bisericile Albei Iuliei, pe la orele zece și jumătate urcă pe podiumul improvizat din Sala Cazinoului, numită de atunci a Unirii, în aclamații și urale furtunoase, membrii Consiliului Național Român. Cuvântul de deschidere este rostit de Ștefan Cicio Pop, președintele Consiliului Național Român Central, care, în cuvinte emoționante, înfățișează importanța momentului istoric. Ales președinte al Măritei Adunări Naționale, octogenarul Gheorghe Pop de Băsești, președintele Partidului Național Român, rostește și el o scurtă dar simțită cuvântare. Discursul festiv și solemn i-a fost încredințat lui Vasile Goldiș. Adresându-se "Onoratei Adunări Naționale", inspiratul orator înfățișează magistral și emoționant totodată istoria dramatică, dar eroică, a poporului român de-a lungul secolelor, jertfele umane și sacrificiile materiale din timpul războiului, biruința ideii, dorinței și voinței de unitate națională. Încheierea istoriceii cuvântări, așteptată "cu sufletul la gură" de delegații din sală și de cei vreo 150 000 de oameni de pe Câmpul lui Horea, a însemnat momentul apoteotic al dorinței și voinței nestrămutate a întregului popor român: Adunarea Națională decretează unirea

românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească și teritoriile locuite de ei cu România.

Firul gândirii învățatului patriot, Vasile Goldiș, este continuat de alt mare patriot, Iuliu Maniu, care urmărește dezvoltarea ideii de unire a tuturor românilor pe temeiuri etnice, lingvistice și culturale în general. Urmat de interpretarea programului ce a însoțit hotărârea de unire a Transilvaniei cu România. Neuitând să rostească alte adevăruri ce-și păstrează însemnătatea neștirbită după 75 de ani și vor continua să și-o păstreze pentru totdeauna: "Istoria ne-a învățat că nu trebuie să apteptăm nimic de la împărății străine și de la fiii altor neamuri, ci de la propriile noastre puteri", iar ca urmare "singura noastră forță care ne poate ține în viitor e aceea provenită din unirea tuturor românilor".

Alte câteva cuvântări urmară, toate la fel de frumoase, la fel de emoționante, la fel de pilduitoare. Pregătind încheierea istorică, mesianică, Președintele Măritei Adunări Naționale, Gheorghe Pop de Băsești spunea: "Adunarea Națională a poporului român din Transilvania, Banat și părțile ungurene a primit rezoluțiunea prezentată prin Vasile Goldiș în întregimea ei și astfel, Unirea acestei provincii românești cu Țara Mamă este pentru toate veacurile decisă".

Tunetul de aplauze, manifestațiile și aclamațiile frenetice, multe minute în șir, din Sala Unirii, entuziasmul ce nu poate fi exprimat în cuvinte, a cuprins mulțimile ce așteptau pe Câmpul lui Horea. Înfrățită bucuria, înfrățite conștiințele și inimile, entuziasmul ce cu greu poate fi exprimat în cuvinte se transformă într-o uriașă simfonie a conștiinței naționale, asemenea Rapsodiei Române, care s-a răspândit pe tot pământul locuit de români, pentru a conferi momentului apoteotic de la Alba Iulia trăinicie veșnică.

DEZBATERI

INTERESUL NAȚIONAL

ÎNTR-O LUME A INTERDEPENDENȚELOR (II)

CORNELIU SOARE: În continuare așa dori să mă refer a o altă problemă subsumată tematicii pe care o dezbatem și anume la faptul că o serie de factori cu implicații globale, între care revoluția științifică și tehnică, necesitatea rezolvării problemelor ecologice, explozia demografică, puternica dezvoltare a mijloacelor de informare în masă, pericolul războiului nuclear au determinat amplificarea interdependențelor dintre națiuni. Este un proces obiectiv, cu perspectivă de creștere în secolul următor.

Pentru a răspunde cerințelor unui proces atât de complex au fost elaborate modele și proiecte capabile să ofere soluții cu valoare aplicativă, vizând îndeosebi asigurarea securității și păcii. Există, astfel, un model supranațional și un model internațional, ambele făcând obiectul a numeroase analize și dezbateri.

Primul model se axează pe construirea unor organisme substatele, care să dispună de o autoritate și o forță centralizate, de o legislație supranațională, de instituții economice, politice și militare integrate, considerându-se că acestea ar putea duce la o apropiere sau chiar contopire a națiunilor și la dispariția conflictelor dintre ele. Modelul în cauză propune, deci, o transformare radicală a structurii comunităților naționale rezultate dintr-o îndelungată evoluție istorică, renunțarea la principiile independenței și suveranității naționale sau limitarea acestora într-o primă etapă. Al doilea model pornește de la ideea păstrării structurilor de comunitate constituite în procesul istoric și a întemeierii păcii și securității pe un sistem de relații între națiuni egale în drepturi, care își respectă reciproc entitatea statală și își administrează independent valorile proprii. După cum se vede, ambele modele iau în considerare integrarea pe plan european și mondial, dar o concepce pe cei și prin metode diferite.

MIRCEA NICOLAESCU: Dacă, la nivel național, interesul comun al tuturor membrilor comunității se formulează și acționează ca urmare a activității centrului propriu de decizie, a capacității factorilor conducători proprii în cadrul "ordinii" sistemului respectiv, în ce privește viața internațională această problemă se cere a fi analizată ținând seama de particularitățile și dinamica proprii sistemului mondial, lipsit de o autoritate centrală care să-i asigure ordinea. Viața internațională, ca dimensiune a existenței societății omenești, este marcată în zilele noastre de creșterea numărului statelor și amplificarea interdependențelor mondiale, a fluxurilor reciproce de bunuri, idei, oameni, între națiuni. Fenomen obiectiv, determinat de progresul rapid al științei - "în calitatea sa de creație neîntreruptă a oamenilor, atât în ce privește relațiile lor cu natura dar și cu ei înșiși", după cum remarca savantul român Octav Onicescu - dezvoltarea fluxurilor internaționale în toate domeniile vieții a multiplicat permanent posibilitățile acțiunii practice, a impulsionat apariția a noi și noi probleme globale. Ca rezultat, în zilele noastre, tot mai multe fenomene și evoluții din interiorul statelor capătă semnificații internaționale, conduc la perturbări ori transmit impulsuri

pozitive în alte țări, după cum entitățile naționale recepționează, la rândul lor, din afară semnale consonante ori distonante".

CONSTANTIN VLAD: În legătură cu raportarea interesului național al României la interdependențele internaționale, aș vrea să relev două aspecte: În primul rând, există interdependențe în care statul român intră ca subiect activ, cu posibilitatea de a influența mediul internațional, de a determina comportamente ale actorilor de pe scena raporturilor internaționale. În al doilea rând, există interdependențe în care statul român, deși acționează ca subiect, reușește doar parțial să se manifeste ca atare, mediul internațional impunând limite și determinând liniile de bază ale evoluțiilor în lume, linii la care noi și alții, aflați în situații similare, suntem nevoiți să ne raportăm mai ales ca la un dat obiectiv.

Împărtășesc într-un totală părere, exprimată și în discuția noastră, conform căreia orientarea spre integrarea României în Comunitățile Europene, precum și în NATO și Uniunea Europei Occidentale constituie singura opțiune viabilă pentru asigurarea securității naționale a României, în noul cadru geopolitic internațional. O asemenea opțiune, o dată cu adevărat României la valorile democrației, reprezintă o dovadă de realism politic. Într-adevăr, în prezent, în urma schimbărilor cunoscută, structurile menționate mai sus se dovedesc a fi singurele care contează cu adevărat în Europa și în lume în probleme de securitate. C.S.C.E., unica organizație paneuropeană, pare a fi tot mai des un for de legitimare a acțiunilor structurilor vest-europene și euro-atlantice în materie de securitate. Apoi, urmărind rolul Organizației Națiunilor Unite, singura instituție cu vocație universală în problemele păcii și războiului, nu poți, pur și simplu, ignora păreri exprimate de analiști de talia lui Thierry de Montbrial, directorul Institutului francez de relații internaționale, în sensul că ONU se manifestă tot mai mult ca un fel de secretariat ce execută hotărârile câtorva mari puteri sau chiar ale uneia singură.

De aceea, pe măsură ce NATO și UEO sunt, ele însele, pregătite să integreze țările Europei Centrale și de Est, România trebuie să parcurgă diferitele etape ale procesului de integrare. Așa cum s-a subliniat și aici, interesele noastre naționale se cer promovate și protejate în lăuntru structurilor de securitate menționate mai sus și nu în afara acestora.

Consider, totodată, că realismul politic nu ar trebui să se limiteze la exprimarea opțiunii în favoarea integrării în structurile de securitate euro-atlantice și vest-europene, ci să caracterizeze întregul nostru comportament, atât în apropierea de respectivele structuri, cât și în interiorul lor. Avem nevoie de NATO, de UEO; păstrând desigur proporțiile, aceste organizații au și ele nevoie de noi, de ceea ce reprezintă și poate reprezenta România în această parte de continent și de lume.

În primul rând, în sensul realismului evocat mai sus, nu putem trece peste faptul că actualele aranjamente de parteneriat dintre NATO și UEO, pe de o parte, și țările din Estul Europei nu cuprind angaja-

mente formale din partea structurilor respective privind garantarea securității naționale a statelor la care mă refer. Desigur, vorbind de România, participarea sa la Consiliul de Cooperare Nord-Atlantică este un lucru foarte important, având o certă însemnătate pentru interesele noastre de securitate. Dar nu putem să nu remarcăm că semnificația acestei participări este limitată de caracterul limitat al angajării NATO față de partenerii săi de cooperare din Est.

În al doilea rând, structurile de securitate occidentale nu sunt nici infailibile, nici omnipotente. NATO își lărgeste sfera de acțiune, se implică în operațiuni de menținere a păcii. UEO își croiește drumul într-o Europă care a depășit "războiul rece" și antagonismele de bloc. Comunitatea Europeană în ansamblu își asumă unele atribuții în domeniul securității pentru care, în mod evident, nu fusese inițial concepută.

Fac aceste remarci cu gândul la evoluțiile ce se petrec în Europa de Răsărit și Centrală, unde apele sunt încă departe de a se limpezi. Statele multinaționale din această parte a continentului, și anume fosta Iugoslavie și Cehoslovacia, s-au dezmembrat. La fel s-a destrămat fosta URSS în spațiul euro-asiatic. Se oprește aici procesul dispariției sistemului creat la Versailles după primul război mondial și confirmat, cu anumite modificări, în 1947? Ar fi bine să fie așa. Există însă indicii în sensul că importante cercuri privesc mai departe spre dezmembrarea altor state europene, de această dată a unor state naționale.

PETRE TĂNĂSIE: Omenirea se află în prezent, după părerea mea, într-un amplu proces internațional de creare a ceea ce se cheamă în ultimul timp tot mai frecvent "noul ordine mondial". Nu mă refer la ideea mai veche privind noua ordine economică internațională. Există deja o multitudine de idei în legătură cu noua ordine mondială, începând de la crearea a diverse organisme suprastatale până la constituirea unui guvern mondial. Ceea ce apare în prezent în mod cu totul special este faptul că se schimbă structurile lumii noastre. În această schimbare este angrenată fiecare țară și este în interesul nostru să ne încadrăm cât mai bine în structurile noi care se clădesc. Desigur, dorința fiecărei țări este ca să fie cât mai bine plasată în noile structuri. Dar una poate fi dorința și alta puterea economică, politică, științifică, militară etc. a țării care intră în aceste structuri. Suntem noi, România, în prezent, într-o poziție favorabilă pentru a ne situa pe un loc cât mai bun într-o nouă ordine mondială? Nu suntem în această poziție. Din păcate, România are în etapa actuală o economie instabilă, este lipsită de o unitate a forțelor politice, menită să așeze mai ferm interesele naționale ale țării. Există promotori ai unor idei care afectează, după părerea mea, tocmai principiile supreme ale interesului național, între care statul național unitar și integritatea teritorială. Unii caută să creeze confuzie în folosirea noțiunilor de națiune, stat, țară, popor și altele.

Care este azi interesul național al României? Aș începe cu interesul ei major - reîntregirea țării în granițele ei firești. Aceasta include și problema teritoriilor ocupate cu forța după semnarea Pactului Molotov-Ribbentrop. Cum să ajungem aici? Este clar că recurgerea la folosirea forței armelor trebuie exclusă din orice analiză. Dar negocierii, în cadrul raporturilor de bună vecinătate, de ce să nu poată fi luate în considerare la momentul oportun? S-ar anula efectele Pactului Molotov-Ribbentrop, care, după normele de drept internațional, este nul și neavenit. Ar fi un punct de vedere național normal, o posibilitate și o soluție viabilă. Dar aceasta nu se face de azi pe mâine și va necesita un proces îndelungat.

O altă preocupare de interes național major este să ne încadrăm în mod corespunzător în structurile care se modifică la nivelul economiei mondiale. Una este să intri în aceste structuri cu situația economică prezentă și alta este să faci relații reciproc avantajoase. M-am uitat la evaluarea produsului intern

brut al României. Dacă îl împărțim la cursul actual al dolarului ajungem la un produs intern brut mai mic de 8 miliarde dolari, iar ca produs intern brut pe locuitor, undeva la nivelul țărilor slabe din Africa. Putem să ne comparăm pe această bază cu celelalte țări? Se pornește de la un curs valutar nereal, se fac exporturi ieftine și se pierde, pe ansamblul economiei naționale.

Este nevoie prin urmare, să ne definim clar opțiunile, pentru că de la respectarea principiilor majore nu se pot face concesii, dar în negocierii poți să obții unele avantaje de interes pentru țară. Acest lucru trebuie făcut nu din afara organismelor europene, ci din interiorul lor. Nu poți să-ți aperi interesele în Europa stând în afara acestor organisme. La fel și cu alte organizații și organisme regionale și universale. În situația noastră actuală, de exemplu, colaborarea în diverse forme cu NATO devine necesară în contextul asigurării păcii și securității în Europa și în lume.

MIRCEA NICOLAESCU: În lumina interesului național o serie de întrebări se ridică și în privința modului cum, adeseori, este fetișizată de către unele forțe politice ori cercuri de presă interne disponibilitatea Occidentului de a veni entuziasat în întâmpinarea dorinței României de reîncadrare în cursul firesc al progresului social. Dar a dovedit, oare, viața această încredere după decembrie 1989? Am fost tratați cel puțin la fel ca ceilalți foști tovarăși de drum întru comunism? Au ținut, oare, toate țările occidentale măsura dreaptă între etică, principialitate și propriile interese și au depus măcar efortul minim de a ne cunoaște nevoile? Au răspuns ele pe măsura sacrificiilor poporului nostru pentru apărarea civilizației și valorilor europene? Pe de altă parte, este greu de înțeles atitudinea refractară a unor cercuri politice din țară față de nevoia de a nu neglija relații tradiționale care și-au dovedit în timp importanța, precum cele cu China, cu țările arabe, cu "lumea a treia" în general. Asemenea cercuri ignoră, de asemenea, voit sau nu, că "tranziția" și "democratizarea", demersurile țării noastre de a fi acceptată în structurile occidentale se desfășoară în condițiile unei aprige competiții "contra cronometru" cu celelalte state foste socialiste pentru asigurarea unui loc cât mai avantajos în noua arhitectură europeană. În această activitate nu sunt neglijate, împotriva intereselor țării noastre, mijloace ilicite, dezinformări ale opiniei publice și cercurilor politice asupra realităților românești, falsificarea datelor istoriei ori chiar flagranțe încălcări ale principiilor de relații dintre state.

CONSTANTIN VLAD: Personal, consider că, adesea, se vorbește prea la general despre fenomenul "resurrecției naționalismului" în Europa de Est. În realitate, fenomenul respectiv are trăsături distincte în diferite zone; el arată într-un fel în spațiul fostei Iugoslavii, într-o măsură în alt fel în cel al fostei URSS și, în mod cert, e diferit în Europa Centrală și de Răsărit. Ce se întâmplă în această parte de continent, adică în Europa Centrală și de Est în domeniul relațiilor naționale? Există și aici, desigur, o anumită fervoare națională a minorităților, dar care dintre aceste minorități creează probleme reale pentru stabilitatea și pacea zonei? Există minoritate românească în Ungaria, minoritate slovacă în aceeași țară, minoritate slovacă în România, minorități germane, ucrainiene în mai toate aceste țări. N-am auzit însă ca astfel de minorități să acționeze pentru subminarea unității statelor în care trăiesc, să ceară autonomie, în genere, drepturi care depășesc standardele europene. După cum n-am auzit ca Slovacia, Serbia, Ucraina, Germania sau România să considere că poartă răspunderea pentru soarta minorităților care trăiesc în Ungaria sau în alte state. Tocmai de aceea, prezența minorităților menționate mai sus pe teritoriile statelor respective nu creează, practic, probleme de securitate, adică amenințări pentru pacea și stabilitatea în zonă.

Alta este însă atitudinea unor cercuri politice ale minorităților maghiare din România, Serbia, Slovacia,

peste tot nemulțumite de condițiile în care trăiesc, ridicând pretenții care depășesc standardele europene menționate mai sus, cerând recunoașterea unor drepturi colective și autonomie locală, inclusiv administrativ-teritorială. Asemenea atitudini creează probleme în această parte a Europei, care pot afecta securitatea națională a statelor în cauză, stabilitatea și liniștea zonei. Nu este, de aceea, întâmplător că respectivele state văd în pretențiile menționate o formă de manifestare a vechii politici revizioniste, reînviată în noile condiții. Cum se vor raporta structurile de securitate occidentale la aceste forme abia mascate de revizionism? După părerea mea, acesta va fi un mare test pentru NATO, UEO, pentru Comunitățile Europene în măsura în care acestea se implică în probleme de securitate.

În fapt, de atitudine Occidentului va depinde în mod hotărâtor evoluția relațiilor în zonă; dacă pentru minoritățile din Estul Europei se vor aplica standarde de genul celor urmate de țările occidentale față de propriile minorități, standarde adoptate și de Comunitățile Europene și CSCE; dacă nu se vor accepta pretenții care depășesc aceste standarde; dacă Occidentul va calma "spiritele înfierbântate", va încuraja conviețuirea și cooperarea între state apropo de minorități și, deopotrivă, va descuraja conduite care duc la izolarea minorităților de populațiile majoritare din țările în care acestea trăiesc, atunci, în condițiile consolidării instituțiilor democratice, ale statului de drept în țările Europei Centrale și de Est, în aceste zone va fi stabilitate și se va preveni apariția unor crize grave, legate de minorități.

CORNELIU SOARE: Se impune, după părerea mea, ca o concluzie, faptul că problema raporturilor dintre interesele naționale și interdependențele dintre națiuni trebuie să fie abordată într-o concepție modernă, ținând seama de experiența istorică și de realitățile contemporane, evitând orice tratare unilaterală și tendințele extremiste de orice fel.

Aș dori, în legătură cu aceasta, să relev încă un aspect. Promovarea intereselor statului român, ca, de altfel, ale oricărui stat, a fost legată întotdeauna de evaluarea conjuncturii politice internaționale, a raportului de forțe existent în Europa și în lume. Astăzi, problema se pune la fel, bineînțeles, într-o situație nouă și cu o perspectivă de evoluție desul de incertă. Sistemul internațional actual este așa cum este, alcătuit nu pe criterii morale, ci pe criterii de putere și pe interese geopolitice și strategice bine determinate. Nu are rost să ne plângem, ci mai bine să căutăm cai de adaptare la acest sistem care să ne permită să avem o prezență activă, să fim acolo unde se dezbate și se iau decizii de importanță majoră pentru dezvoltare, securitate și cooperare. Ideea esențială ar fi următoarea: biziundu-ne, în primul rând, pe forțele și capacitățile proprii, să ne apropiem cât mai mult de cei ce pot și vor să ne acorde sprijin, pentru a face față unor posibile adversități și pericole.

MIRCEA NICOLAESCU: Dezbateră noastră nu și-a propus o abordare exhaustivă a problematicii interesului național, a cărei însemnătate, fiind vorba, în fond, de condițiile pe care le pregătim generațiilor viitoare, este esențială în relevarea direcțiilor, posibilităților și limitelor acțiunii factorului subiectiv, a statului, partidelor, personalităților și opiniei publice, a mass-media, în preocuparea pentru înțelegerea și împletirea realităților naționale cu evoluțiile mondiale, sub semnul drepturilor omului. Considerăm această discuție doar ca un început și, totodată, ca o invitație la meditație și așteptăm, în consecință, cu interes și considerație diverse alte păreri, dezvoltarea, precizarea ori aprofundarea altor laturi, conceptuale ori practice, ale interesului național, cărora li se va oferi, desigur, și în continuare, spațiul convenit în paginile "Opinii Naționale".

■ Dezbateri consemnate de Constantin FLOREA

Sfârșit de veac în... omenire

"Debemur mortis nos nostraque..."

HORATIU

Nici un om și nici un lucru nu-i veșnic.
Toate se trec, precum o lumânare-n sfeșnic,
Toate se schimbă și se preschimbă,
În suflet, în minte și-n limbă...
Iată, mai întâi,
Antonimiile devin sinonimii,
Versul cu rimă - un joc banal de copii,
Arhaismele - neologisme,
Opincile - cisme,
Prietenii - niște aprigi haiduci,
Ce-ți dau în spate mij de papuci,
De nu mai știi pașii pe unde să-ți duci
Și calea încotro s-o apuci.
Oamenii fanfaroni, cameleoni își întorc
hainele pe dos,
Târându-se dup-un netrebnic folos,
Își schimbă zilnic culorile
Și donquijotește se-nfruntă cu morile
Vântului
Dând zălog Nimicului.
Ling mâinile pe care ieri le-au mușcat,
Ling unde cu scârbă cândva au scuipat,
Își vând prietenii pe treizeci de arginți,
Uită, senini, de țară, de neam, de părinți,
Fac peste noapte din negrii draci-sfinți
Și latră la lună că-s cei mai curați și cei mai
cinstiți;
Au două fețe și nici un obraz,
Duc jugul trădării de sine pe grasul grumaz
Și cinic de toate fac haz
Și nu se întreabă de ce țara se afundă-n necaz,
De ce-s toate "omnia vania", toate
deșertăciuni
Toate clădite cu lacrimi de sânge de sfinții
noștri străbuni
Dar... ce mă mir eu și nu înțeleg fenomenul
atât de eclectic,
Când totu-i normal și chiar dialectic,
Când totul se vinde

Pe-un sărac blid de linte?!...
Cum nimic nu-i veșnic, nici cele bune, nici
cele rele,
S-a schimbat și cerul țării mele,
Din băltoace s-a înălțat noroiul până la stele.
Iar stelele au parcă-n ochi glaucom,
Nu mai pulsează în ele nici un atom,
E plină de bălegar Calea Lactee,
Ca un câmp de graminee;
Oile din balada cu trei ciobănei
Au murit la marginea ei
Și trec prin centru numai măgari și căței.
Donița răsturnată a ciobanului s-a descleiat
De vânt, de soare și de-așteptat...
Luna nu mai e, coșbucian, ca o frunte de poet,
Tăinuită-ntr-un brădet,
Nici, eminescian, Atotștiutoare,
Căci de pe pământ n-are nici o documentare,
(Totu-i secret mare)
Că dac-ar avea,
Nu s-ar mai vedea,
Pe noi ar cădea,
Precum cade-o stea,
Că lumea-i prea rea!...
Dar, sub "Strict secret",
Cine mai ia seama la un biet poet?!

Carul Mare

Stă răsturnat jos, în vale,
Peste-o pulbere de stele,
Pe durerea țării mele.
Roțile i-s rupte de drumuri prea grele,
Nu mai poate merge cu ele.
De-aceea, așteaptă, la autostop, precurații,
îngerii...
Să-i aduc-o navă jos, ici, în Valea Plângerii...
Soarele a intrat într-o lungă eclipsă,
Știind că de lumină nu ducem lipsă;
Știa de la ultima reciclare
Definiția cu "puterea sovietică plus
electrificare",
Știa că și fără căldură
Românul tace și-ndură,
Îndură și-njură,
Știind că nimic nu-i veșnic:
Toate se trec, precum o lumânare-n sfeșnic...

■ Ion Dodu BĂLAN

Desen de Mihu Vulcănescu

Tinere talente la Universitatea "Spiru Haret" Glasul inimii...

Mi-e teamă de-anotimpul de-afară -
E toamnă iar, și rece, și pustiu...,
Mi-e teamă azi de tot ce mă-nconjoară...,
Mi-e teamă..., e toamnă..., rece..., și pustiu...

Mi-e teamă azi de tot ce mă-nconjoară...,
Mi-s ochii grei de lacrimi și de vânt,
mereu de nerostit cuvânt...

Mi-e teamă azi de tot ce mă-nconjoară...,
Mi-e teamă de-anotimpul de-afară...,
Mi-e teamă de vântul ce-adie pe poteci,
De frunza-mprăștiată-n veci...

Mi-e teamă..., e toamnă..., rece... și pustiu...
Mi-e teamă...

■ Nicoleta ENCULESCU
Studentă la Facultatea de Limbă și Literatură Română,
secția româno-franceză

NOUL AN UNIVERSITAR

(Continuare din pag. 1)

Este o imensă sărăcire a metodei universitare de pregătire și a orizontului spiritual adecvat, derivată din banala, dar atât de gravă austeritate a bibliotecii universitare din România zilelor noastre.

Și cum - la noi, românii - un rău nu vine niciodată singur, anul de învățământ 1993-1994 anunță accentuarea și a altei crize, cea a spațiilor universitare. Nu numai că de peste 4 ani, pentru învățământul superior românesc nu s-a mai construit aproape nimic, dar și spațiul de care a dispus până acum este diminuat în fel și chip. Un fel și un chip de "ultimă oră" este și restituirea clădirilor cu întreținere universitară către proprietarii lor dinaintea celui de-al doilea război mondial. Și cum acești proprietari sunt, de regulă, instituții judecătorești și religioase, ei au de fiecare dată câștig de cauză. Așa s-au desfășurat lucrurile, de curând, la Cluj-Napoca, unde Facultatea de Științe Economice a fost somată să părăsească localul în care a funcționat în ultimele decenii, spre

a se transfera - unde credeți? În alte 12 localuri mai mici care, prin dispersarea și capacitatea lor redusă, fragmentează la maximum unitatea procesului universitar de pregătire. Solicitat, la ultima conferință de presă, să avanseze o soluție, dl. ministru LIVIU MAIOR a afirmat că o asemenea problemă se întâlnește și în alte centre universitare ale țării, din care cauză singura soluție viabilă este construcția unor campus-uri universitare. Ideea este remarcabilă, dar de unde bani pentru ridicarea acestor construcții?

De prisos să mai amintim că toate aceste neajunsuri nu numai că trag în jos învățământul, dar se răsfrâng asupra înseși concepției care-i stă la bază. Așa se face că ideea de valoare și de competiție valorică, însoțită de corolarul său care este continua autoperfecționare calitativă, trec astăzi printr-un evident impas, în pofida faptului că se face mare tapaj în jurul lor. Practic, stimulentele morale, pur spirituale, fără de care nu poate fi concepută pregătirea universitară, aproape că a încetat să mai existe.

Nu ne gândim numai la motivația socială a științei de carte, astăzi în declin vertiginos, ci și la măsurile de organizare universitară internă. Iată, între altele, sistemul acordării de burse pentru studenții din învățământul de stat. Regulamentul Ministerului Învățământului prevede criterii valorice riguroase, pentru acordarea fie a burselor de merit, fie a celor sociale de studii sau de excepție. Dar, în fapt, nu toți studenții care întrunesc aceste criterii primesc într-adevăr burse. Fie că numărul acestora este limitat (pe măsura austerității bugetului pentru învățământ), fie că sunt introduse alte clauze, fapt este că nu toți cei ce întrunesc condițiile nivelului de pregătire universitară primesc cuvenitele burse. Și atunci,

cum să mai stimulezi calitatea pregătirii studenților?

Tocmai acest principiu de stimulare a valorii, oriunde s-ar manifesta ea, stă la baza hotărârii Universității "Spiru Haret" ca unii dintre cei mai buni studenți ai săi să primească burse. Nu este singurul exemplu care arată că învățământul particular temeinic organizat pe baza unei concepții înalte, precum se afirmă Universitatea "Spiru Haret", constituie un factor de emulație și de promovare a calității în orizontul întregului învățământ superior din România. De aceea, consecvența în aplicarea acestui principiu al calității se definește drept atribut esențial al noului an universitar 1993-1994, chemat să-și sfideze condiția ma-

terială austeră și să consacre punți de continuitate între valorile trecutului și cele ale viitorului. Iar calea cea mai sigură de îndeplinire a acestei vocații este sporirea exigenței și autoexigenței universitare. Așa după cum "OPINIA NAȚIONALĂ" a subliniat și cu alte ocazii, exigența și autoexigența sunt polii activității universitare de calitate și întregul spațiu dintre ei se cere parcurs cu înțelepciune și tenacitate până va fi luat integral în stăpânire și fructificat după cerințele muncii moderne.

Dea Domnul ca noul an 1993-1994 să se înscrie pe această traiectorie a calității, astfel încât prestigiul universitar al României să se impună tot mai mult în fața lumii.

REVISTA

OPINIA
națională

TIPOGRAFIA **FED**

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Nicoleta ANGHEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului. Sector 4. Telefon 675.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat postal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Măine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B.. Abonamente se pot face și prin oficiile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Plața Presel Libere nr.1, sect. 1 București - România.